

Inhoudsopgave

1. Algemeen	3
1.1. Inleiding	3
1.2. Visie	4
1.3. Ontwikkeling	5
1.4. Protocollen en plannen.....	5
1.5. Kwaliteit	5
1.6. Achterwacht.....	5
1.7. Drie - uursregeling BSO dagopvang en half – uursregeling buitenschoolse opvang.....	6
1.8. Half-uursregeling buitenschoolse opvang.....	6
1.9. Drie-uursregeling	6
1.10. Vierogen principe	6
1.11. Beleid extra dagen/ dagdelen	6
1.12. Veiligheid en gezondheid.....	7
1.13. EHBO, bedrijfshulpverlening (BHV), brandactieplan en ontruimingsplan	7
1.14. Accommodatie en inrichting	7
1.15. Groepsindeling	7
1.16. Combinatiegroep KDV/BSO	7
1.17. Wennen.....	8
1.18. Groene pedagogiek.....	8
1.19. De pedagogisch professional, de mentor, het observeren van kinderen en ondersteuning van medewerkers.....	8
1.20. Ondersteuning pedagogisch professional	9
1.21. Pedagogisch beleidsmedewerker en coaching	9
1.22. Coaching	9
1.23. Aantal uren inzet	9
1.24. Kwalificatie-eisen en functiebeschrijving	10
1.25. Thomas Gordon.....	10
1.26. Abraham Maslow.....	13
1.27. Behoeften	13
1.28. Medicijngebruik.....	13

1.29.	Omgaan met zieke kinderen.....	13
1.30.	Kleding en Verzorging	14
1.31.	Hygiëne	14
1.32.	Ouders/verzorgers.....	15
1.33.	Emotionele veiligheid	15
1.34.	Omgaan met pesten.....	15
1.35.	Afscheid nemen.....	16
1.36.	Vieringen	16
1.37.	Bitcare	16
1.38.	Stagiaires	16
1.39.	Samengestelde groepen/ brede leeftijdscombinatie groepen.....	17
1.40.	Buitenschoolse opvang rekentool	17
1.41.	Aanmeldprocedure nieuwe kinderen.....	17
1.42.	Orderingsinstrument voor de pedagogische kwaliteit.....	18
2.	Praktijk buitenschoolse opvang	21
2.1.	Groepsindeling en personeel	21
2.2.	Soorten opvang, schoolweken pakketten en het brengen en halen	21
2.3.	Spelen met vriendjes	22
2.4.	Eten en drinken	22
2.5.	Spelen en activiteiten.....	22
2.6.	Uitstapjes.....	23
2.7.	Belonen en corrigeren.....	24
2.8.	Samen opvoeden.....	24
2.9.	Ophalen uit school/ophalen bij de BSO	24
2.10.	Ruilen van dagen, extra dagen of studiedagen	24
2.11.	Mogelijke dagindeling schoolweek bij BSO de Kinderruimte	24
2.12.	Mogelijke dagindeling tijdens studiedagen en vakanties bij BSO de Kinderruimte	25
2.13.	Observatie en overdracht (Mentor)	25

1. Algemeen

1.1. Inleiding

De Kinderruimte staat voor kwaliteit en kleinschaligheid. De Kinderruimte biedt kwalitatief goede opvang binnen een kleinschalige omgeving. Hiermee onderscheiden wij ons van andere aanbieders in de kinderopvang. Naast de dagelijkse verzorging van kinderen is er voor ieder kind in de groep liefde en aandacht. Of je nu heel rustig heel druk, verlegen of heel open bent. Wij willen voor kinderen een thuissituatie creëren waar ze zich naar eigen behoefte kunnen bewegen en ontwikkelen.

In dit pedagogisch beleidsdocument wordt beschreven welke omgeving we creëren voor de ontwikkeling van de sociale en persoonlijke competenties van de kinderen. Ook wordt de wijze waarop wij de sociale en emotionele veiligheid van kinderen waarborgen beschreven, evenals de manier waarop wij waarden en normen aan uw kind overdragen. Bij de Kinderruimte wordt opvang geboden aan kinderen van 0 tot 12 jaar verdeelt in: kinderdagopvang 0-4 jaar en buitenschoolse opvang 4-12 jaar. Door een kind naar de kinderopvang te brengen kiest de ouder voor opvang in een groep. Voor een kind betekent dit een andere omgeving dan in de thuissituatie. Voor kinderen is de kinderopvang een plaats om elkaar te ontmoeten, te leren kennen, te spelen en samen te eten. De ouders moeten erop kunnen vertrouwen dat hun kinderen tijdens hun afwezigheid goed verzorgd en begeleid worden en dat de ruimte waarin de kinderen verblijven aantrekkelijk, veilig en schoon is. Ook mogen zij verwachten dat er zorgvuldig met hun kinderen wordt omgegaan; dat zij er met vragen, opmerkingen, wensen en klachten terecht kunnen en dat zij voldoende geïnformeerd worden. Samengevat betekent kinderopvang bij de Kinderruimte: een verbreding van de opvoedingssituatie door meer verzorgers en een omgeving met mogelijkheden. Het wordt op deze manier een aanvulling op de opvoedingsactiviteiten van de ouders. Een kind moet zich kunnen ontplooiën in de kinderopvang. Kinderopvang bij een kinderopvangorganisatie betekent meer dan 'gezellig bezig zijn met kinderen'. De maatschappelijk opvatting over kinderopvang is continu in beweging zoals ook de maatschappelijke opvattingen over opvoeding, gezondheid, voeding en veiligheid. Kinderopvang De Kinderruimte besteedt continu aandacht aan deze punten. In overleg met de pedagogisch professionals en ouders, wordt tot een te hanteren omgangsprotocol gekomen, dat waar nodig wordt bijgesteld.

Uitgangspunten

In de Wet kinderopvang wordt onder meer aangegeven wat de overheid verstaat onder kwaliteit in de kinderopvang: "verantwoorde kinderopvang is kinderopvang die bijdraagt aan een goede en gezonde ontwikkeling van uw kind in een veilige omgeving".

Voor de pedagogische onderbouwing van de Wet kinderopvang, is gekozen voor de vier opvoedingsdoelen van professor J.M.A. Riksen-Walraven. De opvoedingstheorie van Riksen-Walraven ligt ten grondslag aan de Wet kinderopvang en de Beleidsregels kwaliteit kinderopvang. Er is de afgelopen jaren veel onderzoek gedaan naar de Nederlandse kinderopvang en de voorwaarden waaraan goede kinderopvang moet voldoen. Daarom heeft het pedagogisch beleid van kinderopvang de Kinderruimte de deze opvoedingsdoelen als uitgangspunt. Deze gelden voor alle kinderen in de leeftijd van 0 tot 12 jaar.

- A. een gevoel van emotionele veiligheid bieden
- B. gelegenheid tot het ontwikkelen van persoonlijke competenties bieden
- C. gelegenheid tot het ontwikkelen van sociale competenties bieden
- D. de kans om zich waarden en normen, de "cultuur" van een samenleving, eigen te maken

A. Een gevoel van emotionele veiligheid bieden.

Het bieden van een gevoel van veiligheid is de meest basale pedagogische doelstelling voor alle vormen van kinderopvang. Er zijn drie bronnen van veiligheid te onderscheiden:

1. Vaste en sensitieve verzorgers. De beschikbaarheid van sensitief reagerende opvoeders in de eerste levensjaren is belangrijk voor de veerkracht van kinderen, ook op de langere termijn.
2. Aanwezigheid van bekende leeftijdsgenoten. In een vertrouwde groep kunnen kinderen gevoelens van verbondenheid en sociale verantwoordelijkheid ontwikkelen.
3. De inrichting van de omgeving. De inrichting van een ruimte kan een bijdrage leveren aan een gevoel van geborgenheid. Aandachtspunten zijn licht, kleur en indeling van de ruimte.

B. Gelegenheid tot het ontwikkelen van persoonlijke competenties bieden.

Met het begrip persoonlijke competentie worden persoonskenmerken zoals bijvoorbeeld veerkracht, zelfstandigheid en zelfvertrouwen, flexibiliteit en creativiteit bedoeld. Dit stelt een kind in staat om allerlei typen problemen adequaat aan te pakken en zich goed aan te passen aan veranderende

omstandigheden. Bij jonge kinderen zijn exploratie en spel de belangrijkste middelen om greep te krijgen op hun omgeving. Exploratie en spel kunnen worden bevorderd door:

1. Inrichting van de ruimte en aanbod van materialen en activiteiten. De inrichting van de ruimte moet zodanig zijn dat een kind zich veilig voelt en met aan de leeftijd aangepast materiaal kan spelen.
2. Vaardigheden van pedagogisch professionals in het uitlokken en begeleiden van spel. Pedagogisch professionals scheppen condities voor spel door een aanbod van materialen en activiteiten dat aansluit bij het ontwikkelingsniveau en de interesse van een kind, waarbij een kind het initiatief houdt. Aanwezigheid van bekende leeftijdsgenoten. Het streven naar een zo groot mogelijke stabiliteit bij het samenstellen van groepen verdient prioriteit.

C. Gelegenheid tot het ontwikkelen van sociale competenties bieden.

Het begrip "sociale competentie" omvat een scala aan sociale kennis en vaardigheden, zoals zich in een ander kunnen verplaatsen, kunnen communiceren, samenwerken, andere helpen, conflicten voorkomen en oplossen, het ontwikkelen van sociale verantwoordelijkheid. De interactie met leeftijdsgenoten, het deel zijn van een groep en het deelnemen aan groepsgebeurtenissen biedt kinderen een leefomgeving voor het opdoen van sociale competenties. Het geeft aan kinderen kansen om zich te ontwikkelen tot evenwichtige personen die functioneren in de samenleving. In de groep worden deze vaardigheden gestimuleerd door bijvoorbeeld het elkaar helpen, speelgoed samen op te ruimen en het vieren van feestelijke gebeurtenissen of het delen van verdriet.

D. De kans om zich waarden en normen, de "cultuur" van een samenleving, eigen te maken.

Wij vinden normen en waarden van groot belang. Het zich eigen maken van normen en waarden maakt onderdeel uit van de morele ontwikkeling. Binnen (en buiten) de groep doen zich situaties voor waar veel leermomenten zijn. Denk hierbij bijvoorbeeld aan pijn, verdrietige situaties, ruzie of een maatschappelijke gebeurtenis. Door de reacties van de pedagogisch professionals op dit soort situaties ervaart een kind wat wel en niet goed is. Het gedrag van de pedagogisch professionals heeft dus een belangrijke voorbeeldfunctie. Verbale en non-verbale agressie wordt bijvoorbeeld afgekeurd, zowel tussen kinderen als tussen kind en volwassene of tussen volwassenen (groepsleiding en ouders).

Voor het realiseren van de vier bovengenoemde opvoedingsdoelen hebben wij een aantal vaste kenmerken die wij laten terugkomen in ons handelen en staan in dit plan beschreven in de diverse onderdelen en hoofdstukken.

1. Er is een algemeen gedeelte geldig voor alle opvangtakken
2. Er is een gedeelte toegespitst op de dagopvang en op de peuteropvang
3. Er is een gedeelte toegespitst op de buitenschoolse opvang.

1.2. Visie

Binnen de kinderopvang De Kinderruimte wordt uitgegaan van een positieve benadering van het kind. De kinderen krijgen de ruimte geven om zich te ontplooiën tot een sociaal, evenwichtig en zelfstandig individu. De kinderen zullen op zo'n manier worden gestimuleerd, dat dit aansluit op hun individuele behoeften. Het behoort tot de deskundigheid van de pedagogisch professional, om de kinderen op het juiste moment zodanig te stimuleren, dat ze verder komen in hun ontwikkeling. Voor kinderopvang De Kinderruimte betekent dit, dat naast geborgenheid en verzorging het accent van begeleiding zal liggen op spel, fantasie en expressie.

De vierpijlers van Kinderopvang De Kinderruimte zijn;

1. **Respect:** voor jezelf, voor de ander, voor alles wat om je heen leeft.
2. **Ruimte:** in jezelf, in je relatie en in de omgeving.
3. **Rust:** in jezelf en in de omgeving, zowel in het dagverblijf als erbuiten.
4. **Regelmaat:** structuur is duidelijk en de dagindeling is voorspelbaar.

De meerwaarde van kinderopvang komt voort uit het samen zijn met anderen, het leren van en met elkaar. Hierdoor kunnen kinderen hun kwaliteiten, in samenspel met andere kinderen en door hun relatie met de pedagogisch professional leren herkennen, ontwikkelen en bevestigen. Wij hechten daarom veel waarde aan de interacties tussen de pedagogisch professionals en de kinderen.

Een andere, zeer belangrijke, functie van kinderopvang is het vroegtijdig herkennen van signalen die ofwel mogelijk kunnen wijzen op een afwijkende ontwikkeling van het kind, ofwel kenmerkend zijn voor problemen in de thuissituatie.

1.3. Ontwikkeling

De ontwikkeling van een kind rust zich binnen ons pedagogisch beleid op 3 pijlers.

1. **Voorop staat dat een kind mag zijn zoals het is;** Het belangrijkste dat kinderen nodig hebben om zich te kunnen ontwikkelen is vertrouwen, in zichzelf en in anderen. De rol van de volwassenen is erop gericht om een kind te ondersteunen, een duwtje in de rug te geven en het (zelf)vertrouwen te stimuleren, zodat een kind zelfstandig door het leven leert gaan.
2. **Ieder kind is uniek;** Een kind wordt geboren met een bepaalde aanleg en eigenheid. Ieder kind ontwikkelt zich in eigen tempo en op een eigen manier. Kinderen ontwikkelen zich in belangrijke mate zelf, maar ze hebben daar wel wat bij nodig.
3. **Groei in ontwikkeling;** De ondersteuning die een kind nodig heeft, verandert naarmate een kind groter en zelfstandiger wordt. Het is dan belangrijk dat volwassenen ruimte geven voor de ontdekkingsdrang van een kind en inspelen op de steeds groter wordende behoefte aan informatie. Het is voor kinderen van belang dat volwassenen de inhoud van de ondersteuning steeds aanpassen aan het ontwikkelingsstadium van een kind. Om de ontwikkeling van een kind zo goed mogelijk te ondersteunen, hanteren we de volgende manieren:
 - Emotioneel ondersteunen, laten merken dat je betrokken bent bij wat kinderen beleven, voelen en ervaren
 - Respect voor autonomie, ruimte geven aan de kinderen voor eigen initiatieven, ideeën en wensen, en hier positief op ingaan
 - Structuur bieden en grenzen stellen, houvast geven door ervoor te zorgen dat de situatie duidelijk is en blijft voor de kinderen
 - Goede informatie en uitleg geven, vragen serieus nemen en aansluiten bij de behoefte, het niveau en de belevingswereld van de kinderen.

1.4. Protocollen en plannen

De protocollen en plannen kunt u vinden in Bitcare onder algemene documenten.

1.5. Kwaliteit

Voor de kwaliteit die Kinderopvang De Kinderruimte wil bieden, is het een vereiste, dat er gekwalificeerd en gemotiveerd personeel wordt aangetrokken. Kinderopvang De Kinderruimte werkt daarom met gediplomeerde pedagogisch professionals. Het opleidingsniveau van de pedagogisch professionals is een MBO-kindgerichte opleiding of een volgens de CAO Kinderopvang gelijkgestelde opleidingskwalificatie. Binnen het personeelsbeleid zal dan ook aandacht worden geschonken aan: aanstellingscriteria, scholing en deskundigheidsbevordering, ziekteverzuim, invalbeleid, continuïteit en stage-beleid.

1.6. Achterwacht

Er is vastgelegd dat er meerdere achterwachten zijn die bij calamiteiten binnen 15 minuten ter plaatse kunnen zijn. De achterwacht bestaat uit de directie en medewerkers van De Kinderruimte.

Deze regeling houdt in dat in geval van hulp bij werkzaamheden of calamiteiten er een achterwacht beschikbaar dient te zijn die binnen 15 minuten in het kindercentrum aanwezig kan zijn. De Kinderruimte is een kleinschalig kinderdagverblijf en wij kunnen bij calamiteiten altijd terugvallen op andere volwassenen. Pedagogisch medewerkers, directie en overburen. We werken met vaste pedagogisch medewerkers. Ook dient deze achterwacht tijdens de openingstijden van het kinderdagverblijf bereikbaar te zijn. Beide eigenaren zijn telefonisch altijd bereikbaar en kunnen binnen 15 minuten aanwezig zijn. Mochten zij niet aanwezig zijn dan kan een beroep worden gedaan op overige vaste pedagogische medewerkers. De directie wijst een ander achterwacht aan.

Een achterwacht is in twee situaties nodig: Er is één pedagogisch professional op de locatie, waarbij wordt voldaan aan de BKR. In deze situatie moet een volwassene op afroep beschikbaar zijn die binnen 15 minuten op de locatie kan zijn. Deze persoon is tijdens opvangtijden altijd telefonisch bereikbaar. Soms zijn er weinig kinderen op een bepaalde dag of in een bepaalde periode, waarbij slechts één pedagogisch professional aanwezig hoeft te zijn. Een andere pedagogisch professional of de directie fungeert dan als achterwacht. Zij moeten binnen 15 minuten bij het kinderdagverblijf aanwezig kunnen zijn. Er wordt regelmatig op de camera gekeken. De pedagogisch professional die achterwacht is houdt contact via de mobiele telefoon, ze whatsappen of bellen elkaar een paar keer per dag. Soms gaat de achterwacht even langs voor een bezoekje. Als er gedurende de dag 1 pedagogisch professional nodig is en het beroepskracht-kind (BKR) wordt niet overschreden, zoals tijdens de drie-uursregeling het geval is, dan is de achterwachting van toepassing. Als volgens de BKR (beroepskracht/kind-ratio) één pedagogisch professional op de groep voldoet dan kan het voorkomen dat zij ook inderdaad alleen op de groep staat. Zij kan dan niet van de

groep af en zal haar lunchpauze op de groep moeten houden. Of hier een geschikt moment voor is, zal zij moeten afwachten. Als alle kinderen slapen kan zij even pauze houden op de groep, maar als er kinderen wakker blijven kan dit niet. Dan eet zij samen met de kinderen en heeft die dag geen aparte lunchpauze. Dit zijn echter wel de extremen binnen onze opvang die zich zelden voordoen. Als dit voorkomt verdelen wij de dag vaak in 2 halve diensten.

1.7. Drie - uursregeling BSO dagopvang en half – uursregeling buitenschoolse opvang

Bij de samenstelling van de groep en de beroepskracht-kind-ratio houdt Kinderopvang De Kinderruimte zich aan de [rekentool](#) die opgesteld is door het Ministerie van SZW. De rekentool wordt gebruikt bij het roosters maken voor het bepalen van het aantal pedagogisch professional op de verschillende groepen.

1.8. Half-uursregeling buitenschoolse opvang

Gedurende reguliere schoolweken kunnen voor de buitenschoolse opvang ten hoogste een half uur per dag minder pedagogisch professionals worden ingezet dan volgens de beroepskracht-kind ratio is vereist, maar nooit minder dan de helft van het aantal benodigde pedagogisch professional.

Voor de BSO noteren wij alle op maandag, dinsdag en donderdag een overtreding van een half uur tussen 14.45 en 14.55. Op woensdag en vrijdag noteren wij een mogelijke overtreding tussen 13.50 en 14.20. Deze overtredingen worden zelden gemaakt

1.9. Drie-uursregeling

Volgens de Wet Kinderopvang is het toegestaan om in de vakantieweken per dag gedurende maximaal drie uur af te wijken van de beroepskracht-kind-ratio. Dit houdt in dat er op de vastgezette tijden minder pedagogisch professionals aanwezig mogen zijn dan normaal gesproken noodzakelijk is. Dit moet op vastgelegde tijden:

Eenden (4-12 jaar)

08.15 – 09.00 (0,75 uur)

12.30 – 14.30 (2 uur)

17.15 – 17.30 (0,25 uur)

Totaal per groep 3 uur.

In de vakanties start de BSO meestal, maximaal 0,75 uur bij het KDV (kippen). De overtreding die zeker is betreft de overtreding voor de pauzetijd tussen de middag. De medewerkers krijgen bij het aan- en afmelden van kinderen op de ipad een melding hoeveel beroepskrachten er nodig zijn. Mocht de beroepskracht-kind ratio na 17.30 niet sluitend zijn blijft de pedagogisch professional tot de beroepskracht-kind ratio wel sluitend is.

1.10. Vierogen principe

Het vierogen principe is niet verplicht op de BSO. Op de tijden dat de BSO open is, is het kinderdagverblijf ook open. Dit houdt in dat er ook altijd pedagogisch professionals van het kinderdagverblijf aanwezig zijn. Wanneer het zou voorkomen dat er maar 1 pedagogisch professional aanwezig is in het gebouw, is het zo geregeld dat de leidinggevende bereikbaar is, ofwel dat er een "achterwacht" opgeroepen kan worden in geval van een calamiteit die binnen 15 minuten ter plekke kan zijn.

1.11. Beleid extra dagen/ dagdelen

Indien gewenst kan een ouder extra dagen/dagdelen opvang aanvragen bij Kinderopvang de Kinderruimte. Dit kan worden aangevraagd bij de Marion of een door Marion aangewezen persoon. Hierbij kan zowel sprake zijn van het ruilen van dagen of het aanvragen van extra dagen. Kinderopvang de Kinderruimte hanteert hierbij enkele spelregels, om de rust op de groep en de belangen van de kinderen die normaal deel uitmaken van de groep op die dag te bewaken.

Om die reden kunnen ouders aan de Kinderruimte nooit verplichten om een dag te ruilen of een extra dag opvang te bieden, het is een service die wij indien mogelijk bieden en geen recht.

Extra dagdelen opvang is mogelijk mits:

- er ruimte is op de groep en het BKR niet wordt overtreden
- de samenstelling van de groep dit toelaat
- beide bovenstaande punten naar inzicht van Marion of een door Marion aangewezen persoon te bepalen

Zie voor uitgebreidere informatie het Protocol vakantie, ruilen en extra dagen voor de dagopvang en BSO

1.12. Veiligheid en gezondheid

De Wet Kinderopvang heeft eisen geformuleerd met betrekking tot de kwaliteit van de kinderopvang. De werkgeversorganisaties binnen de kinderopvang en de belangenvereniging van ouders, Boink, hebben een gezamenlijk convenant afgesloten. Hierin is geformuleerd aan welke criteria verantwoorde kinderopvang dient te voldoen en hoe de kwaliteit de komende jaren nog verder verbeterd kan worden. Als lid van De Brancheorganisatie Kinderopvang, en Boink houden wij ons aan dit convenant.

Jaarlijks vinden er op kinderopvang gerichte risico-, hygiëne- en veiligheidsinventarisaties plaats. De GGD is vanuit de overheid degene die het geheel toetst en jaarlijks een controle van de inventarisatie en andere zaken doet. De GGD maakt hiervan een rapport op. Het rapport ligt ter inzage op de vestiging en is ook op onze website www.dekinderruimte.nl en die van het landelijk register kinderopvang [GGD rapport BSO](#), na te lezen.

1.13. EHBO, bedrijfshulpverlening (BHV), brandactieplan en ontruimingsplan

De meeste pedagogisch professional bij de Kinderruimte beschikken over kinder-EHBO

De meeste vaste pedagogisch professional beschikken buiten het kinder-EHBO-diploma ook over BHV-diploma. Er is altijd minimaal 1 pedagogische professional met BHV en EHBO aanwezig.

Er is een brandactieplan en ontruimingsplan. Deze hangt zichtbaar naast de voordeur onder het alarm. Het plan is bekend bij degenen die op de locatie werkzaam zijn. Er vindt minimaal eenmaal per jaar een ontruimingsoefening plaats en op basis daarvan een evaluatie en indien nodig vindt bijstelling van het brandactieplan plaats.

1.14. Accommodatie en inrichting

De Kinderruimte is een herkenbare en vertrouwde plek voor het kind. De BSO is gevestigd aan de Molenstraat 157 te Soest. Wij hebben in december 2017 dit nieuwe, speciaal voor kinderopvang, gebouwde pand betrokken. De Molenstraat 157 is ingericht voor kinderdagopvang en BSO. Wij vinden het heel belangrijk dat kinderen veel buiten spelen. We streven ernaar om minimaal 1 á 2 keer per dag naar buiten te gaan met de kinderen. Er wordt aandacht besteed aan een diversiteit van buitenspelen, kinderen kunnen klauteren, fietsen, met zand spelen en springen. Zij komen in contact met de natuur zoals zand, bladeren, de moestuin en de dieren. De buitenruimte wordt in de zomer voorzien van voldoende schaduw zodat de kinderen veilig buiten kunnen verblijven en dan wordt er veel met water gespeeld. Voor de grotere kinderen is er de mogelijkheid om onder begeleiding van een pedagogisch professional in kleine groepjes in de moestuin te helpen of bij de dieren te kijken.

De groepsruimten zijn licht, huislijk en rustig ingericht met neutrale kleuren. Er is meer dan voldoende speelgoed aanwezig dat past bij de leeftijdsgroepen van de kinderen. We hebben (voorlees) boeken. En er zijn diverse knutselmaterialen aanwezig.

Afhankelijk van het aantal kinderen en de leeftijd van deze kinderen is er soms sprake van een samengestelde groep dagopvang en/of buitenschoolse opvang. In ons activiteiten aanbod zorgen wij dan wel voor voldoende vermaak en uitdaging voor alle leeftijden. Wij streven naar een splitsing voor in ieder geval de kinderen van 0 -4 jaar en de kinderen van 4 - 12 jaar, dus een aparte locatie voor dagopvang en voor buitenschoolse opvang. Indien mogelijk zullen wij zelfs binnen deze categorieën een deel van de dag leeftijdsgerichte activiteiten aanbieden waarbij bepaalde kinderen de vaste stamgroepsruimte verlaten voor een activiteit of binnen de stamgroepsruimte een eigen 'afdeling' hebben. Hier is onze ruimte dan ook voor ingericht. Denk hierbij bijvoorbeeld aan een 3+ groep binnen de stamgroep.

1.15. Groepsindeling

Er is bij buitenschoolse opvang De Kinderruimte 1 BSO-stamgroep de "eenden" van maximaal 29 kinderen. Een BSO-stamgroep is maximaal 29 kinderen groot. De leeftijdsopbouw is verticaal.

Na 17.30, in vakanties, bij studiedagen en ziekte is het mogelijk dat de BSO-stamgroep worden samengevoegd met de KDV-groep de Kippen.

1.16. Combinatiegroep KDV/BSO

Tijdens het openen of afsluiten van de dag en bij het samenvoegen van de BSO-stamgroepen (kinderen van 4 tot 12 jaar) met één van de KDV-stamgroepen (kinderen 0-4 jaar) ontstaat een combinatiegroep KDV/BSO.

Het dagprogramma van het kinderdagverblijf is dan leidend en de BSO sluit hierbij aan. We beginnen de dag gezamenlijk op de KDV-groep. Wij houden rekening met de verschillende leeftijdsgroepen en hebben hier de locatie op aangepast.

Afhankelijk van het seizoen, thema of bijzondere dagen, worden er op de locatie verschillende activiteiten aangeboden. De Kinderruimte draagt er zorg voor dat er voor beide leeftijdsgroepen een passend aanbod is. Er wordt zorg gedragen dat er bij de KDV-groep voldoende speelmateriaal aanwezig is voor kinderen van 4-12. Kinderen leren in de combinatiegroep te functioneren met kinderen van verschillende leeftijden, hierdoor zullen ze op sociaal gebied groeien. Jonge kinderen leren van de oudere kinderen op verschillende ontwikkelingsgebieden. Zo wordt bijvoorbeeld de taalvaardigheid van jonge kinderen extra geprikkeld. Ze horen verhaaltjes, taalspelletjes en liedjes boven hun niveau. De kinderen van de BSO zijn de oudste kinderen van de groep, waardoor zij leren om verantwoordelijkheid te nemen.

1.17. Wennen

Om een basis te leggen voor een vertrouwensrelatie tussen ouders en kinderopvang is een gewenningsperiode ingesteld. Wanneer een kind nieuw op de BSO komt zal er tijdens de eerste wendag een intakegesprek plaatsvinden tussen kind/ouders en de pedagogische professional BSO of de mentor van het kind. Deze wemmomenten vinden plaats voordat de daadwerkelijke opvang van start gaat en heeft als doel dat het kind went aan de groep en dat pedagogisch professional het kind leren kennen. De wemmomenten zullen geen hele middag duren, maar maximaal 3 of 4 uurtjes. Ouders brengen dan ook zelf hun kind naar de BSO. Wij halen geen wenkinderen uit school. Dat doen wij pas als de daadwerkelijke opvang begonnen is. Alhoewel wij het wennen dringend adviseren, kiezen sommige ouders er bewust voor geen gebruik te maken van deze wemmomenten. Ouders en kinderen krijgen ter informatie ook het Meet en Greet BSO toegestuurd.

1.18. Groene pedagogiek

Kinderopvang De Kinderruimte hecht belang aan de eigen ervaringen van het kind, het directe contact met de natuur en de actieve, ontdekkende houding bij kinderen. In onze visie staat het hele kind centraal en de gedachte dat kinderen leren door ontdekken. Het ervaren van echte materialen vormt de basis van deze visie en is gebaseerd op de humanistische psychologen Thomas Gordon en Abraham Maslow.

De Kinderruimte heeft een enorme, uitdagende, buitenruimte met dieren om kinderen de mogelijkheid te bieden om naast de bekende speeltoestellen en zandbak, te ervaren wat de natuur kan bieden. Daarnaast zullen we er ook veel op uitgaan met de kinderen. Door middel van de moestuin, kunnen de kinderen ontdekken hoe groente en fruit groeit en bloeit. Zij gaan helpen bij het 'werken in de moestuin'. Uiteraard alleen als leuke extra uitdaging en met goede veilige begeleiding van de pedagogisch professionals van Kinderopvang De Kinderruimte. In de maaltijd zal dan ook tijdens het seizoen 'eigen' groente en fruit worden verwerkt. Dat maakt het eten ook nog eens extra interessant. Opgroeien in een natuurlijke omgeving houdt in dat kinderen direct in contact zijn met de natuur. In deze natuur is van alles te beleven. Kinderen doen daar veel directe ervaringen op. Denk hierbij aan de lucht van vers gemaaid gras, het prikkelen van het hooi onder je voeten, de grote modder plassen waar je door heen stamppt. Dit zijn allemaal ervaringen die kinderen voorbereiden op het latere leven. Doordat Kinderopvang De Kinderruimte een buitenruimte in een natuurlijke omgeving heeft, worden kinderen mogelijkheden geboden om zichzelf op diverse gebieden te ontplooiën. De grote speelruimte, de veelheid aan indrukken en de aanwezigheid van verschillende materialen en dieren geven kinderen andere ervaringen dan in een niet-natuurlijke omgeving. De directe ervaringen met de natuur leert kinderen respect op te brengen voor die natuur en zich over die natuur te verwonderen. De natuurlijke omgeving geeft kinderen mogelijkheden om bijzondere ervaringen op te doen.

1.19. De pedagogisch professional, de mentor, het observeren van kinderen en ondersteuning van medewerkers.

Alle pedagogische medewerkers observeren en beoordelen voortdurend het (speel) gedrag van de kinderen volgens normatieve waarden. Ieder kind heeft bij kinderopvang de Kinderruimte een eigen mentor. Bij de start van de opvang krijgt u bij de intake te horen wie de mentor is van uw kind. Mochten er zich, om wat voor reden dan ook, wijzigingen in het mentorschap voordoen dan kunt u dit terugvinden in Bitcare onder relaties. De BSO-professional zullen uw kind met laten weten dat zij/hij de mentor is en dat het kind altijd bij haar terecht kan met van alles. De mentor houdt de ontwikkeling van een kind bij en onderhoudt het contact met de ouders hierover. De mentor is een pedagogisch professional die het kind het meest ziet. De mentor vult een keer per jaar een observatie lijst in. Deze lijsten met uitkomsten worden besproken in het team, met de directie en met ouders tijdens de jaarlijkse 10 minuten gesprekken welke de mentor met de ouders heeft. Veel ouders hebben geen behoefte aan een 10 minuten gesprek. De

observaties staan ook in Bitcare onder documenten. De mentor draagt zorg voor verjaardagen en andere bijzonderheden rondom het kind. De mentor verzorgt niet altijd de dagelijkse overdracht. Dit wordt gedaan door de pedagogisch professional die aanwezig is op het moment dat een kind wordt opgehaald.

Als er tussendoor iets opvalt aan een kind, in alle opzichten, dan bespreekt de mentor deze direct met de collega's, directie en ouders. Zij kunnen ouders adviseren contract op te nemen met de of de wijkverpleegkundige of een andere instantie. Professional zullen zelf geen instanties benaderen zonder toestemming van ouders of zullen dit anoniem doen. Tenzij het kindermishandeling of verwaarlozing betreft dan volgen de medewerkster het protocol kindermishandeling.

1.20. Ondersteuning pedagogisch professional

Pedagogisch professional voldoen zoals de wet kinderopvang voorschrijft aan de vastgestelde opleidingseisen. Professional worden indien nodig periodiek bijgeschoold op pedagogisch gebied, EHBO en BHV maar ook op vaardigheden m.b.t. communicatie, enz.

Het pedagogisch handelen en beleidsplan, de protocollen en plannen, inventarisaties op het gebied van veiligheid en gezondheid en de risico's, observaties van kinderen, GGD-nieuwsbrieven en inspecties en alles wat er leeft in de organisatie en de uitvoering in de praktijk zijn onderwerpen die in dagelijks overleg en teamvergaderingen met de directie aan de orde komen.

1.21. Pedagogisch beleidsmedewerker en coaching

Pedagogisch beleid

De pedagogisch beleidsmedewerker ontwikkelt het pedagogisch beleid. Het pedagogisch beleid kan breder zijn dan alleen het pedagogisch beleidsplan, het kan al het beleid omvatten dat raakt aan de pedagogische praktijk. Daarnaast kan de pedagogisch beleidsmedewerker een taak hebben bij het bewaken en invoeren van pedagogische beleidsvoornemens, zodat iedere professional werkt volgens dezelfde pedagogische visie.

1.22. Coaching

Naast het ontwikkelen van het pedagogisch beleid, zorgt de pedagogisch beleidsmedewerker als coach voor het verbeteren van de pedagogische kwaliteit van de werkzaamheden en professionele ontwikkeling van de pedagogisch professional. Een coach begeleidt en traint de professional(s) bij de dagelijkse praktijkwerkzaamheden. Iedere pedagogisch professional ontvangt jaarlijks coaching, ook tijdelijke en flexibele professional.

De pedagogisch beleidsmedewerker en de BKR

De pedagogisch beleidsmedewerker mag meetellen in de BKR wanneer deze als meewerkend coach op de groep staat. Dit geldt uitsluitend voor de tijd dat de pedagogisch beleidsmedewerker werkzaamheden verricht als pedagogisch professional, dat wil zeggen het verzorgen, opvoeden en bijdragen aan de ontwikkeling van kinderen. De coaching uit zich dan, bijvoorbeeld, door het geven van voorbeelden, tips en nadere uitleg tijdens de werkzaamheden.

Pedagogisch beleidsprofessional en ondernemers die ook als pedagogisch professional op de groep staan, al dan niet als meewerkend coach, worden zelf ook gecoacht.

De pedagogisch beleidsmedewerker telt niet mee voor de BKR als hij of zij op de groep aanwezig is en coacht vanuit bijvoorbeeld een observerende rol. Dit geldt ook wanneer de coaching buiten de groep plaats vindt. De pedagogisch beleidsmedewerker telt ook niet mee voor de BKR als hij/zij niet gekwalificeerd is als pedagogisch professional.

1.23. Aantal uren inzet

De houder stelt jaarlijks op 1 januari, zijnde de peildatum, het aantal kindercentra dat hij exploiteert vast en het totaal aantal fte waarvoor beroepskrachten werkzaam zijn bij het kindercentrum of, als de houder meer dan één kindercentrum exploiteert, de kindercentra.

Op basis van het aantal kindercentra dat de houder exploiteert en het totaal aantal fte waarvoor beroepskrachten werkzaam zijn bij het kindercentrum of, indien de houder meer dan één kindercentrum exploiteert, de kindercentra, wordt het minimaal aantal uren waarvoor de houder pedagogisch beleidsmedewerkers inzet voor het jaar waarin de peildatum valt, bepaald volgens de volgende formule: vijftig uren voor de totstandkoming en implementatie van pedagogische beleidsvoornemens maal het

aantal kindercentra dat de houder op de peildatum exploiteert plus tien uren voor het coachen van beroepskrachten bij de uitvoering van hun werkzaamheden maal het aantal fte waarvoor op de peildatum beroepskrachten werkzaam zijn bij het kindercentrum of, indien de houder meer dan één kindercentrum exploiteert, de kindercentra.

Op 1 januari van elk jaar stelt de kinderopvangondernemer vast, hoeveel uur inzet vereist is voor zowel de beleidsvorming als de coaching. De ondernemer bepaalt de verdeling van de uren over de vestigingen. Elke pedagogisch professional krijgt coaching. Dit wordt schriftelijk vastgelegd.

Het minimale aantal uur inzet van de pedagogisch beleidsmedewerker/coach op jaarbasis is afhankelijk van het aantal fte aan pedagogisch professional en het aantal kindercentra, volgens de volgende rekenregel: $(50 \text{ uur} \times \text{het aantal kindercentra}) + (10 \text{ uur} \times \text{aantal fte pedagogisch professional})$. De Kinderruimte gebruikt de hiervoor de [rekentool van ratio 1 berekening coach- en beleidsuren](#).

Het aantal kindercentra (landelijk registratienummers) is bepalend voor het minimaal aantal uur dat ingezet wordt op de formulering en invoering van het pedagogisch beleid. Het aantal fte bepaalt het minimaal aantal uur coaching die de pedagogisch professionals bij hun werkzaamheden krijgen.

De ondernemer kan het totaal aantal uren minimale inzet niet vrij verdelen over de twee verschillende activiteiten (beleidsactiviteiten en coaching). Binnen de verschillende activiteiten kan dat wél.

Wanneer de ondernemer meer dan één kindercentrum heeft, kan hij of zij jaarlijks zelf bepalen hoe het minimaal aantal uren wordt verdeeld over de verschillende kindercentra. Dit biedt ruimte voor maatwerk om bijvoorbeeld extra aandacht te kunnen besteden aan een bepaald kindercentrum. Of om de uren centraal in te zetten voor pedagogisch beleid waar elk kindercentrum van profiteert.

De ondernemer mag ook jaarlijks zelf bepalen hoe de coachings-uren ingezet worden. Het aantal uur hoeft niet voor iedere professional hetzelfde zijn of naar rato van de omvang van het dienstverband. Hierbij geldt wel de voorwaarde dat elke pedagogisch professional jaarlijks coaching ontvangt.

1.24. Kwalificatie-eisen en functiebeschrijving

Er worden kwalificatie-eisen gesteld aan de pedagogisch beleidsmedewerker. Daarbij wordt verwezen vanuit de regelgeving naar de cao. Werkgevers en werknemers bepalen via de cao welke opleidingen geschikt zijn voor de functie van de pedagogisch beleidsmedewerker. In het akkoord IKK is afgesproken dat de opleiding voor pedagogisch beleidsprofessional minimaal hbo-niveau moet zijn en gericht moet zijn op pedagogiek. De cao-partijen hebben ook functiebeschrijvingen vastgesteld voor de pedagogisch beleidsmedewerker.

1.25. Thomas Gordon

Kinderopvang De Kinderruimte maakt gebruik van de Gordon-methode.

De Gordonmethode in de praktijk bij de Kinderruimte betekent dat kinderen gerespecteerd en gehoord worden, en dat er naar ze geluisterd wordt. Vanuit het gedragsraam gebruiken pedagogisch professional verschillende communicatietechnieken tijdens hun contact met de kinderen. De regie blijft altijd bij de pedagogisch professional zonder dat deze een autoritaire houding heeft ten opzichte van de kinderen. Onderstaand geven wij een verduidelijking van het gedragsraam, verschil tussen gedrag en oordeel, actief luisteren, de ik-boodschap, overschakelen, de overlegmethode, ruzies met kinderen, grenzen stellen, en complimentjes maken.

Het gedragsraam

Het gedragsraam is het kader waarin de pedagogisch professional het gedrag van uw kind en zijn eigen gedrag plaatst, zodat snel duidelijk wordt of er een probleem is en bij wie het probleem ligt.

Er zijn 3 groepen te onderscheiden:

Uw kind heeft een probleem:

kind huilt omdat het van de fiets valt
kind schreeuwt omdat zijn speelgoed is afgepakt

Er is geen probleem:

kind zingt een liedje
kind geeft een potlood aan een ander

Pedagogisch professional heeft een probleem: kind laat de viltstiften zonder dop liggen

kind weigert jas aan te trekken bij het buitenspelen
Het gedragsraam helpt de pedagogisch professional om anders naar gedrag en problemen te kijken. Wanneer de pedagogisch professional zelf een probleem heeft gebruikt zij de ik boodschap. Zodra het kind een probleem heeft neemt de pedagogisch professional een sensitieve houding aan en helpt uw kind door bijvoorbeeld te troosten, actief te luisteren en goed te observeren.

Gedrag en Oordeel

Het verschil kunnen maken tussen gedrag en oordeel is een belangrijke vaardigheid in de Gordonmethode. Gedrag is wat je feitelijk hoort en ziet en een oordeel is wat je denkt bij het horen en zien van bepaald gedrag.

Bijvoorbeeld:

Gedrag	Oordeel
Kind 1 kiept de bak met blokken om	Wat is kind 1 weer vervelend
Kind 2 speelt met de hijskraan	Kind 2 is altijd zo lief aan het spelen
Kind 3 en Kind 4 slaan elkaar	Kind 3 en kind 4 zitten de hele tijd te klieren

Als pedagogisch professional is het belangrijk om goed onderscheid te maken tussen het werkelijke gedrag van een kind en je eigen beleving. Het kan bijvoorbeeld zo zijn dat een pedagogisch professional het gedrag van Kind 1 (in het bovenstaande voorbeeld) als onacceptabel ervaart omdat het voor extra werk zorgt. Je kunt ook anders naar het gedrag van Kind 1 kijken. Zij wil misschien wel een nieuwe vaardigheid aanleren. Als een kind iets doet wat in de ogen van een pedagogisch professional onacceptabel is dan stelt zij het gedrag van uw kind ter discussie en niet uw kind zelf. De pedagogisch professional is vanuit het gedragsraam bekeken in deze situatie niet verantwoordelijk voor het gedrag van Kind 1 en zal met behulp van actief luisteren proberen om haar beter te begrijpen.

Actief luisteren

Actief luisteren is een vaardigheid waarbij een kind die een probleem heeft wordt aangemoedigd meer over het probleem te vertellen, zonder dat je zijn probleem overneemt. Actief luisteren doe je door op een empathisch manier de beleving en of gevoelens van uw kind weer te geven, en vervolgens met uw kind af te stemmen of deze weergave klopt. Jonge kinderen kunnen soms niet zo goed vertellen wat hun dwars zit. Het geeft hun veel steun als een pedagogisch professional pogingen doet om hun gedrag te vertalen in wat ze eigenlijk willen zeggen.

Voorbeeld:

Uw kind zegt/doet:	Mogelijke actief luisterzin
Papa toe	Je wil het liefst bij papa zijn, hè?
Schuift boos zijn maaltijd weg	Je hebt helemaal geen zin om te eten geloof ik

De ik-boodschap

Het praten in de ik-boodschap is een kernbegrip binnen de Gordonmethode. Bij de ik-boodschap praat je vanuit jezelf met als doel je gevoel of mening met andere te delen.

Voorbeeld: Ik vind het leuk om buiten te spelen.

Het tegenovergestelde van de ik-boodschap is de jij-boodschap. Hierin zit vaak een oordeel, verwijt, of beschuldiging.

Voorbeeld: Kan je nou eens je mond houden.

Onze voorkeur gaat uit naar het communiceren met de kinderen vanaf de babyleeftijd in de ik-boodschap omdat wij dit een positievere manier van communiceren vinden.

Overschakelen

Overschakelen is een situatie waarbij de pedagogisch professional in een conflict met uw kind het ene moment actief luistert en het andere moment de ik-boodschap gebruikt. Als een pedagogisch professional tijdens een conflict met een kind herhaaldelijk de ik-boodschap gebruikt en de boodschap komt niet aan dan is het raadzaam om mee te bewegen met het kind en over te gaan op actief luisteren. Een pedagogisch professional kan op de volgende manieren met een kind mee bewegen:

Ruilen:	Een kind wil een muts niet op zetten
Pedagogisch professional:	Je ruilt dit voor een sjaal of capuchon.

Een beperkt aantal keuzes geven: Kiezen uit broodbeleg

Pedagogisch professional:	Wil je jam of kipfilet op je brood?
Omgeving aanpassen:	Kind huilt vanwege drukte op de groep
Pedagogisch professional:	Gaat met de drukere kinderen even naar buiten zodat de groep wat rustiger wordt.

Overlegmethode voor kinderen vanaf 4 jaar

De overlegmethode van Gordon betreft kinderen bij het zoeken naar een oplossing voor een probleem dat is ontstaan. Het is een manier waarop een conflict wordt opgelost die recht doet aan de behoefte van de pedagogisch professional en aan de behoeften van het kind. De stappen voor de overlegmethode zijn als volgt:

1. Wat is er? Jij wilt dus.... en ik wil graag...
2. Wat doen we daaraan? Heb jij een idee?... Ik weet ook wat... Weet je nog meer?
3. Wat vind je dan van dit idee? Of dat?
4. Zullen we het zó doen?
5. En wanneer?
6. Wat hebben we het mooi opgelost, hè? En als het toch niet lukt, praten we er weer over, oké?

De overlegmethode lost een conflict echt op waardoor er rust in de groep ontstaat.

Ruzies tussen kinderen oplossen

Net als in de volwassen wereld maken kinderen ook wel eens ruzie. Om bijvoorbeeld te voorkomen dat kinderen voor het recht van de sterkste kiezen hebben pedagogisch professional als taak de ruzies tussen kinderen te begeleiden. De pedagogisch professional ondersteunt de kinderen die ruzie maken met behulp van de overlegmethode:

1. Wat is er aan de hand? Dus jij wil.... En jij wil...
2. Hoe lossen jullie dat nou op?
3. Oplossingen door de kinderen laten beoordelen.
4. De kinderen kiezen een oplossing waarin ze zich allebei kunnen vinden.
5. Pedagogisch professional helpt de kinderen waar nodig om de oplossing uit te voeren.
6. Op een later tijdstip aan de kinderen vragen of ze zich nog steeds in de oplossing kunnen vinden

De pedagogisch professional grijpt in als de ruzie niet lijkt te eindigen, een kind overstuurt raakt of als er fysiek/verbaal geweld wordt gebruikt. De overlegmethode bij ruzies tussen kinderen zorgt ervoor dat de kinderen de mogelijkheid krijgen om te leren hoe ze een conflict effectief en respectvol kunnen oplossen.

Grenzen stellen

Soms vertonen kinderen onacceptabel gedrag zoals: vechten, bijten, schreeuwen, of iets tegen iemand aangooien. Onacceptabel gedrag kan de pedagogisch professional via de confronterende ik-boodschap met uw kind bespreken. De confronterende ik-boodschap bestaat uit 3 delen: gedrag, gevoel, gevolg.

Voorbeeld:

Gedrag:	Een kind laat een viltstift zonder dop op tafel liggen.
Gevolg:	De stiften drogen uit, en de andere kinderen kunnen niet meer kleuren.
Gevoel:	ergernis, boosheid.

De confronterende ik boodschap word:

Als je de viltstiften zonder dop laat liggen, vind ik dat erg vervelend, want ze drogen dan uit en dan kan niemand er meer mee kleuren.

Complimentjes maken

Bij gewenst gedrag van kinderen gebruiken mensen vaak complimentjes als:

- 'Wat een mooi schilderij heb je gemaakt'
- 'Dat heb je knap gedaan'

De bovenstaande complimenten zeggen iets over uw kind en niet over het positieve gevoel van de boodschapper bij wat uw kind doet.

Een alternatieve manier om een compliment te maken in de Gordonmethode is de positieve ik-boodschap. Bij de positieve ik-boodschap vertel je duidelijk welke prettige gevoelens het concrete gedrag van uw kind bij je oproept, zonder een oordeel over uw kind te geven.

Bijvoorbeeld:

- 'De kleuren die je hebt gebruikt vind ik prachtig'
- 'Je hebt zelf je broek al uitgedaan. Ik ben trots op je'

Door positieve ik-boodschappen te gebruiken draagt een pedagogisch professional bij aan een positief zelfbeeld en het zelfvertrouwen van het kind.

1.26. Abraham Maslow

Abraham Maslow is, samen met Thomas Gordon, de grondlegger van de humanistische psychologie. De Amerikaanse psycholoog Abraham Maslow heeft de basisbehoeften van kinderen op een rij gezet. Dat werd de bekende Piramide van Maslow (zie hiernaast), met aan de basis de voorziening in de 'lichamelijke behoeften'.

De gedachte achter deze hiërarchie is, dat mensen aan gerichtheid op een hogere behoefte toekomen, als de meer basale behoeften in voldoende mate bevredigd zijn. De volgorde van de basisbehoeften is niet willekeurig gekozen. Als aan de eerste basisbehoeften niet wordt voldaan komt uw kind aan het vervullen van de andere behoeften niet toe. Kinderen hebben dus allereerst voedsel, verzorging en liefde nodig, daarna komen zij pas toe aan hun persoonlijke ontwikkeling. Een veilige basis is daarom een enorm belangrijk aandachtspunt in de verzorging en opvoeding van kinderen, zowel bij hun ouders, als bij de kinderopvang of op school.

Hiermee gaat het over emotionele veiligheid: ervoor zorgen dat kinderen zich op hun gemak voelen, maar vanzelfsprekend ook over fysieke veiligheid: ervoor zorgen dat de omgeving voor kinderen veilig is zodat ongelukken voorkomen worden

1.27. Behoeften

De ontwikkeling van de mens wordt ondersteund door een aantal basisbehoeften waarin we vanuit de dagelijkse begeleiding zullen voorzien (Abraham H. Maslow);

1. Lichamelijke behoeften; eten en drinken wordt aangeboden, zoals ook een knuffel en op tijd een schone luier
2. Zekerheid en veiligheid; we creëren een fijne en veilige plek om de opvang dag door te brengen
3. Sociaal contact; lekker spelen met andere kinderen en de pedagogisch professionals
4. Respect, erkenning, waardering; de kinderen in hun waarde laten, elkaar daarop wijzen, trost zijn op de kleine dingen die een kind doet in de ontwikkeling of op hen knutsel
5. Zelfontplooiing; door alles wat wordt aangeboden, zal een kind zich tot een zelfstandig, trots individu kunnen ontwikkelen

In het dagverblijf wordt in het oog gehouden dat ieder kind de individuele aandacht en zorg krijgt die het nodig heeft, waarbij het belang van de groep als geheel niet uit het oog verloren wordt. Het individu mag niet lijden onder de groep zoals ook de groep niet mag lijden onder het individu.

1.28. Medicijngebruik

Hiervoor heeft Kinderopvang De Kinderruimte een apart protocol beschikbaar. Het wordt bij de intake besproken en is aanwezig bij de pedagogisch professionals.

NB: Bij de Kinderruimte mogen professional zonder doktersadvies geen paracetamol toedienen.

1.29. Omgaan met zieke kinderen

Omdat de BSO niet berekend is op de opvang van zieke kinderen, mogen deze niet naar de BSO gebracht worden. Wordt het kind tijdens de opvanguren ziek dan wordt de ouder geïnformeerd en afhankelijk van de situatie gevraagd uw kind te komen ophalen. De beslissing of een kind in de groep kan blijven wordt genomen door de professional van de BSO in overleg met het management. Hierbij staat het belang van uw kind altijd voorop. Een ziek kind heeft extra aandacht en vaak ook extra verzorging nodig. Dit kunnen we bij de opvang vaak niet geven zonder dat het ten koste gaat van de aandacht voor de andere kinderen. In het algemeen geldt dat een kind moet worden opgehaald, als:

1. Het kind te ziek is om aan het dagprogramma mee te doen
2. De verzorging te intensief is voor de pedagogisch professional
3. Het de gezondheid van andere kinderen in gevaar brengt.
4. Het kind een temperatuur boven de 38,5 graden heeft.

We hanteren hierbij de regels die de GGD omschrijft in de informatiemap "Infectieziekten en hygiëne in kindercentra". Dit wordt als leidraad gebruikt. Ook kan het voorkomen dat een kind zich duidelijk 'niet lekker' voelt, zonder dat het zichtbaar iets mankeert. Ook in dat geval zal de ouder gebeld worden. In overleg tussen ouder en pedagogisch professional zal beslist worden of het kind gehaald moet worden. Wanneer het kind na ziekte weer in de dagopvang aanwezig is, neemt de pedagogisch professional aan dat het gezond genoeg is om weer mee te doen aan het normale ritme van de dag en weer mee naar buiten mag.

1.30. Kleding en Verzorging

De ouders brengen het kind gewassen en gekleed naar de opvang en zorgen voor voldoende reservekleding. Kleding is aangepast aan het (buiten)spel. De jas worden aan - en uitgedaan in de gang. Kinderopvang de Kinderruimte kan niet aansprakelijk worden gesteld bij verlies of beschadiging van persoonlijk bezit. Handdoeken, washandjes en andere verzorgingsproducten worden ter beschikking gesteld door de Kinderruimte. Bijzondere verzorgingsproducten brengen de ouders zelf mee.

Tandenpoetsen doen niet op de groepen. Vanuit tandheelkundig oogpunt geldt voor kinderen vanaf 1 jaar het volgende advies: twee keer per dag poetsen met fluoridetandpasta. Aanbevolen wordt de poetsbeurt 's ochtends na het ontbijt en 's avonds voor het slapen gaan uit te voeren. Kinderen moeten tot een leeftijd van 9 jaar door ouders worden na gepoetst.

1.31. Hygiëne

Jonge kinderen maken kennis met veel ziekteverwekkers waartegen zij nog geen weerstand hebben opgebouwd. Het doorlopen van een aantal bekende infectieziekten behoort tot de normale ontwikkeling van een kind. Kinderen die op een kinderopvang opgevangen worden, hebben een grotere kans om infectieziekten op te lopen dan kinderen die thuis verzorgd worden. Deze laatste groep komt er dan vaak op de basisschool pas mee in aanraking. Door het treffen van maatregelen wordt het verspreiden van infectieziekten zoveel mogelijk tegengegaan. Ziekteverwekkers verspreiden zich via handen, lichaamsvloeistoffen, door de lucht, voedsel, dieren, speelgoed. Gelukkig zijn de meeste hiervan onschuldig. Vaak zal je er niet ziek van worden. Door persoonlijke hygiëne, voedsel hygiëne en gedegen schoonmaak wordt de snelle groei van ziekteverwekkers tegengegaan. De groepsruimten worden dagelijks gelucht om voldoende luchtcirculatie te behouden. Door middel van simpele regeltjes wordt de kinderen van kleins af aangeleerd om te gaan met hygiëne. We leren ze niet alleen handen te wassen als ze zichtbaar vies zijn, maar ook na het plassen en vóór het eten. Bij eten en drinken heeft ieder zijn bord en beker.

Persoonlijke hygiëne;

Bij Kinderopvang De Kinderruimte wordt van iedere werknemer goede persoonlijke hygiëne verwacht.

De kinderen wordt ook een basis hygiëne aangeleerd;

- Elleboog/Hand voor de mond bij hoesten
- Handen wassen na een hoestbui
- De neus snuiten of komen laten snuiten zolang dat nog niet zelfstandig lukt, daarnaast zullen pedagogisch professionals ook zelf een kind de neus schoonmaken zodra dat zichtbaar nodig is.
- Na toiletgebruik handen wassen met zeep, goed drogen
- Voor het eten handen wassen met zeep
- Pedagogisch professionals hanteren dezelfde basis en geven daarin het goede voorbeeld

Hygiëne omtrent eten;

- De koelkast staat maximaal op 7 graden.
- Boter, melk, vleeswaren en jam worden in de koelkast bewaard.
- Het werkblad in de keuken wordt voor en na gebruik schoongemaakt.
- Wanneer eten (zowel gekoeld als niet gekoeld) opengemaakt wordt, wordt dit voorzien van een openingsdatum.
- De houdbaarheids- en openingsdatum van te gebruiken producten wordt gecontroleerd voor gebruik.
- Vaatwasmachine wordt op juiste temperatuur gedraaid.

1.32. Ouders/verzorgers

We streven bij Kinderopvang De Kinderruimte naar een zo open mogelijke relatie met de ouders van de kinderen. Het contact tussen ouders en de pedagogisch professionals is van groot belang, de ouders voorzien de pedagogisch professional van informatie over een kind thuis en de pedagogisch professional omgekeerd over de dag op de opvang. Dit draagt bij aan een goede begeleiding van thuis naar Kinderopvang De Kinderruimte en omgekeerd.

Bij de intake worden de ouders op de hoogte gebracht van het gebruik van Bitcare. Hierin worden alle belangrijke zaken, leuke en minder leuke voorvallen genoteerd zodat de overdracht optimaal is. Het wordt zeer gewaardeerd wanneer de ouders ook regelmatig een stukje schrijven, er wordt daarmee meer inzicht in de thuissituatie verkregen. Het kan ook gebruikt worden om vakanties, vrije dagen en andere belangrijke zaken door te geven.

Voor de dagelijkse dingen is er tijd voor overdracht bij het halen en brengen van een kind. Vaak zijn dat drukke momenten voor de pedagogisch professionals schroomt u echter niet en vraag hun er gerust naar. Ze staan u graag te woord. Eens per jaar zal er tijd worden vrij gemaakt voor een gesprek met ouders. In dit gesprek zal de voortgang van een kind aan bod komen. Hoe gaat het met de ontwikkeling van uw kind thuis en wat zien wij op de kinderopvang. Als er behoefte is, kan de ouder ook tussentijds een gesprek aanvragen.

De ouders worden vertegenwoordigd door de oudercommissie. De gegevens van de oudercommissie zijn aanwezig op een kinderopvang, zoals ook het reglement van de oudercommissie. De oudercommissie kan ouders desgewenst informeren, zij ontvangen daarvoor vanuit Kinderopvang De Kinderruimte de benodigde gegevens. De oudercommissie behandelt deze gegevens conform de Wet AVG.

1.33. Emotionele veiligheid

Het is essentieel dat een kind zich emotioneel veilig voelt in de omgeving. Dit kan door een gestructureerde dagindeling aan te bieden en vaste handelingen uit te voeren. Verder geven we de kinderen veel positieve aandacht zoals luisteren naar een kind, knuffelen en spelen met een kind, zoals eerder omschreven bij de rol van de omgeving. Het is belangrijk dat kinderen zich veilig voelen in de omgeving waarin zij zich bevinden.

Aspecten die bijdragen aan deze emotionele veiligheid zijn:

<i>Sensitief reageren</i>	Een sensitief reagerende pedagogisch professional draagt ertoe bij dat kinderen hun emoties uiten
<i>Aanwezigheid van bekende leeftijdsgenoten</i>	In een vertrouwde stabiele groep ontwikkelen kinderen verbondenheid en sociale verantwoordelijkheid.
<i>De inrichting van de omgeving</i>	De inrichting van een ruimte kan een bijdrage leveren aan een gevoel van geborgenheid. Aandachtspunten zijn akoestiek, licht, kleur en de aankleding van de ruimte.

1.34. Omgaan met pesten

Pedagogisch professional observeren de kinderen door te kijken hoe zij met elkaar omgaan. Zij pikken signalen op van kinderen die gepest worden zoals bijvoorbeeld teruggetrokken en angstig gedrag. Ook pikken zij signalen op van kinderen die andere kinderen pesten zoals het buitensluiten van kinderen, kinderen pijn doen of bijvoorbeeld een kind een bijnaam geven zoals 'stinker' of 'brillie'. Pedagogisch professional hebben veel aandacht voor pestgedrag. Zij willen dat alle kinderen zich veilig voelen op de groep. Bij pestgedrag zijn diverse groepen betrokken. Pedagogisch professional proberen het pesten te voorkomen door onderwerpen als veiligheid, omgaan met elkaar en rollen in een groep met de kinderen te bespreken. Er worden activiteiten aangeboden waarbij deze punten besproken worden maar ook activiteiten waarbij kinderen leren samenwerken. Er wordt duidelijkheid geschept over het omgaan met elkaar. Verschillen tussen kinderen worden aanvaard en ruzies worden uitgesproken en niet met geweld opgelost. Door duidelijke regels en afspraken te hanteren wordt getracht het pestgedrag te voorkomen, te stoppen of binnen de perken te houden. Daarom hanteren pedagogisch professional een stappenplan de "vijf sporen aanpak". Er wordt vooraf besproken met de school of dit aansluit bij de wijze waarop de samenwerkende school omgaat met pesten. Bij twijfel wordt dit overlegd met de leidinggevende.

De "vijf sporen aanpak"

1. Steun bieden aan het kind dat gepest wordt.

- Pedagogisch Professional luisteren naar het kind en nemen zijn probleem serieus.

- Overleggen met het kind over mogelijke oplossingen.
 - Werken samen met het kind aan oplossingen.
 - Zo nodig zorgen zij dat het kind deskundige hulp krijgt.
2. *Steun bieden aan het kind dat zelf pest.*
- Pedagogisch Professional bespreken wat pesten voor een ander betekent.
 - Zij helpen het kind om op een positieve manier relaties te onderhouden met andere kinderen.
 - Helpen het kind om zich aan regels en afspraken te houden. Zo nodig zorgen zij dat het kind deskundige hulp krijgt.
3. *De middengroep (neutrale groep) betrekken bij de oplossingen bij het pestprobleem.*
- Pedagogisch Professional praten met de kinderen over pesten en over hun eigen rol daarbij.
 - Zij overleggen met de kinderen over mogelijke oplossingen en over wat ze zelf kunnen bijdragen aan die oplossingen.
 - Samen met de kinderen werken ze aan oplossingen, waarbij de kinderen zelf een actieve rol spelen.
 - Pedagogisch Professional worden gesteund bij de aanpak van het pesten
4. De Pedagogisch Professional kunnen bij hun leidinggevende terecht om het pestgedrag bespreekbaar te maken en eventuele emoties te kunnen uiten.
- Er worden duidelijke afspraken gemaakt met school, zodat er gelijk gehandeld wordt.
 - Pedagogisch professional steunen ouder(s) die zich zorgen maken over pesten en zij nemen dit serieus.
 - Zij geven Informatie en advies over pesten en de manier waarop pesten kan worden aangepakt.
5. *In samenwerking tussen buitenschoolse opvang en ouder(s) het pestprobleem aanpakken.*
- Zo nodig ouder(s) doorverwijzen naar deskundige ondersteuning.
 - Bij goedvinden van ouder(s) kan er contact opgenomen worden met school om samen een plan van aanpak te maken.

1.35. Afscheid nemen

Bij kinderopvang De Kinderruimte nemen we liefdevol doch kordaat afscheid. Sommige kinderen hebben moeite met afscheid nemen, de ervaring heeft ons geleerd dat een kort afscheidsmoment het voor een kind makkelijker maakt de dag te beginnen. Uiteraard kunt u altijd even bellen om te vragen of het goed gaat. U kunt ook aan de pedagogisch professional vragen gedurende de dag wat foto's van uw kind te maken zodat u kunt terugzien hoe het speelt.

1.36. Vieringen

Voor zover mogelijk wordt bij De Kinderruimte aan alle bekende feesten aandacht besteedt. De traditionele lekkernijen zullen niet ontbreken dus zijn er soms ook snoepjes. Uiteraard op de leeftijd afgestemd. Bij de verjaardag van een kind stellen we een verantwoorde traktatie op prijs. **Hoe leuk samen iets bakken met uw kindje ook is, cake en koekjes zijn vaak niet zo'n succes.** De pedagogisch professionals helpen u graag aan een suggestie.

1.37. Bitcare

Bij de Kinderruimte werken we met Bitcare. Dit is een elektronisch systeem waar ouders elk moment van de dag hun kind kunnen volgen. Dit kan door gebruik te maken van een app, voor Android en Apple of de website. In Bitcare zit een online dagboek, er worden belangrijke gegevens van kinderen bijgehouden en opgeslagen. Het registreert ziekte en vakantie en het biedt ouders en medewerkers de mogelijkheid om te chatten met elkaar. Op [Bitcare](#) vindt u meer informatie over Bitcare en het gebruik ervan vinden.

1.38. Stagiaires

Om een bijdrage te leveren aan nieuwe pedagogisch professionals zullen er regelmatig stagiairs op de groepen aanwezig zijn. De stagiair zal nooit alleen verantwoordelijk zijn voor een groep. Stagiaires in hun laatste jaar kunnen tijdens hun stage als pedagogische medewerkster worden ingezet tijdens ziekte en vakanties. Ook dan is de stagiaire nooit alleen verantwoordelijk voor de groep en zal deze altijd onder begeleiding werken op de groepen. De belangrijkste taken van de stagiaire bij de BSO zijn ondersteunend, begeleiden van activiteiten binnen en buiten, het ophalen van kinderen, het bij wonen van een werkoverleg. Afhankelijk van de opleiding, de fase en de opdrachten vanuit school zijn er ook andere werkzaamheden mogelijk. Bijvoorbeeld het maken van een planning voor personeel of activiteiten het voor bereiden van een vergadering enz. De stagiaire krijgt bij de start van de stage een begeleid(s)ter (pedagogisch professional van de Kinderruimte) toegewezen. Zij begeleidt en helpt de stagiaire met de opdrachten, eventuele problemen en onderhoudt de contacten met school. Kinderopvang De Kinderruimte is geregistreerd als leerbedrijf bij SBB (Samenwerkingsorganisatie Beroepsonderwijs Bedrijfsleven).

Inzetbaarheid van pedagogisch professionals in opleiding (BBL beroepsbegeleidende leerweg):

De BBL-Leerlingen krijgen op basis van de cao Kinderopvang een arbeidsovereenkomst van minstens 20 uur per week aangeboden bij de Kinderruimte. De inzetbaarheid loopt van 0 tot 100 procent in de eerste twee leerjaren van de opleiding, mits aan alle competenties voldaan wordt en de opleidingsbegeleider van de onderwijsinstelling een positief advies geeft, ook mag de BBL'er voor niet meer dan 55 procent inzetbaar zijn. Er wordt wel een onderscheid gemaakt tussen de BBL'ers en de gediplomeerde pedagogisch professionals zo mag een BBL'er mag nooit alleen staan op de groep. De verruiming van de inzet van beroepskrachten in opleiding is verlengd tot juli 2026. De verruiming betekent dat tot 1 juli 2026 50 procent van de formatie van een kindercentrum mag bestaan uit beroepskrachten in opleiding (student-medewerkers en pedagogisch professionals in ontwikkeling).

1.39. Samengestelde groepen/ brede leeftijdscombinatie groepen

Door de kleinschaligheid van kinderopvang de Kinderruimte wordt in de dagelijkse praktijk op sommige dagen of dagdelen gewerkt met samengestelde groepen. Dit is bijvoorbeeld het geval indien er op een dag zo weinig kinderen zijn dat bij het samenvoegen van de kinderdagopvang (0-4 jaar) en de buitenschoolse opvang (4-12 jaar) de groep met 1 pedagogisch professional kan worden begeleid of als er maar een enkele kinderen uit een bepaalde leeftijdscategorie op te vangen is. Dit kan gedurende een hele dag zijn of tijdens de voorschoolse opvang, bij studie dagen van een bepaalde school en tijdens vakanties. Deze samengestelde groep is dan de vaste stamgroep. Hierbij moet er wel zorg voor worden gedragen dat alle kinderen voldoende begeleiding, uitdaging en zorg krijgen van de pedagogisch professional(s)

Een combinatiegroep in deze brede leeftijdscategorie (0-13) is in het kader van de kwaliteit van kinderopvang geen voorkeursoptie van de convenantpartijen in het convenant kinderopvang. Maar in sommige situaties kan de kleinschaligheid een dergelijke groepssamenstelling noodzakelijk maken. Met een goede, naar leeftijd gedifferentieerde werkwijze kan er dan nog steeds sprake zijn van kwalitatief verantwoorde kinderopvang. Combinatiegroepen dagopvang en buitenschoolse opvang kunnen in pedagogisch opzicht waardevol zijn, bijvoorbeeld wanneer de jongste bso-kinderen en de oudste kinderdagverblijfkinderen in een combinatiegroep verblijven en hier in de pedagogische werkwijze nadrukkelijk condities aan worden gesteld. Indien met combinatiegroepen dagopvang en buitenschoolse opvang wordt gewerkt, moet in het pedagogisch beleidsplan een duidelijke, naar leeftijd gedifferentieerde, beschrijving gegeven worden van de activiteiten en dagindeling van deze groep.

1.40. Buitenschoolse opvang rekentool

Voor de rekentool verwijzen wij u door naar de volgende link: [Rekentool](#)

1.41. Aanmeldprocedure nieuwe kinderen

De aanmelding van nieuwe kinderen verloopt via het inschrijfformulier wat u kunt vinden op onze [website](#). Onder het kopje inschrijven vindt u ons inschrijfformulier, indien gewenst kunnen we het u ook toezenden.

Na inschrijving wordt er gekeken of wij uw kind kunnen plaatsen. Als er plek is voor plaatsing wordt de plaatsingsovereenkomst opgestuurd via 'Signrequest' voor de opvang van het kind/de kinderen waarin de startdatum van de opvang vermeldt staat. Ook ontvangt u van ons een uitnodiging via de mail om te kunnen inloggen in Bitcare. Als het goed is heeft u dan al via de mail; de algemene voorwaarde, aanvullende voorwaarde, de privacyverklaring, het kindgegevensformulier, het pedagogisch beleidsplan, het beleid veiligheid en gezondheid, het protocol vakantie, ruilen, ziekte enz., het huishoudelijk reglement, de tarieven en een handleiding van Bitcare ontvangen.

Ongeveer 1 maand voor de startdatum van de opvang, nemen wij contact met uw op voor het plannen van de wendagen. Over het verloop van de wendagen verwijzen wij u door naar artikel '1.17 Wennen'.

1.42. Orderingsinstrument voor de pedagogische kwaliteit

Wettelijk kader →	A. Emotionele veiligheid	B. Persoonlijke competentie	C. Sociale competentie	D. Eigen maken van normen en waarden, cultuur
Pedagogische inzet ↓				
1. De binnen- en Buitenruimte	A2: Door de wijze waarop wij de binnen en buitenruimte aanbieden en inzetten creëren wij emotionele veiligheid voor een kind: - We zorgen ervoor dat de inrichting een vertrouwde en gezellige omgeving is voor zowel kind/pedagogisch medewerker en ouders. - Er is variatie in het spelmateriaal binnen en buiten.	B2: Door de wijze waarop wij binnen en buitenruimte aanbieden en inzetten dragen wij bij aan het ontwikkelen van de persoonlijke competenties van een kind: - Kinderen hebben de mogelijkheid ervaring op te doen middels spelmateriaal, activiteiten aanbod en inrichting. - Uw kind wordt wegwijs gemaakt binnen de groep en de locatie. - Een gezonde en actieve leefstijl wordt bevorderd. - Het is belangrijk dat een kind bij binnenkomst even kan wennen aan de overgang. - Het is belangrijk dat een kind zelf een plekje en spelmateriaal kan kiezen. - De groepsmomenten spelen zich, indien mogelijk, in meerdere ruimten van het locatie af. Dit kan ook buiten zijn. - Op de groep zijn mogelijkheden dat de kinderen zich terug kunnen trekken om wat te rusten.	C2: Door de wijze waarop wij de binnen- en buitenruimte aanbieden en inzetten dragen wij bij aan het omwikkelen van de sociale competenties van een kind: - De ruimte daagt uit en stimuleert tot rennen, klimmen, avontuur en ontdekken, zowel individueel als samen. - Kinderen worden gewezen op onveilige situaties en mogelijke risico's.	D2: De wijze waarop wij de binnen- en buitenruimte aanbieden en inzetten draagt bij aan het socialisatieproces van een kind: - We leren kinderen, dat ze zorgvuldig om moeten gaan met de ruimte. - Pedagogisch medewerkers maken afspraken over wat kan en mag in de specifieke ruimtes zoals groepsruimte, gang, toilet, keuken en buitenspeelruimte.

Wettelijk kader →	A. Emotionele veiligheid	B. Persoonlijke competentie	C. Sociale competentie	D. Eigen maken van normen en waarden, cultuur
Pedagogische inzet ↓				
3. De groep	A3: In en met de groep dragen wij zorg voor de emotionele veiligheid van een kind: • Elk kind heeft zijn eigen stamgroep met zijn vertrouwde vriendjes, groepsgeenootjes om mee te spelen / delen en leuke dingen doen. • Afhankelijk van wensen en mogelijkheden kan worden gewerkt met "open deuren", wisselen van groep, externe activiteiten, etc. • Er wordt gewerkt met voor de kinderen een bekende dagstructuur. Hierbij kan men denken aan kringetje, lunch, slaaptijden, ophaal / breng tijden etc. • De pedagogisch medewerker heeft aandacht voor de interactie tussen kinderen en begeleidt en bevordert deze. • Er wordt een ontspannen en open sfeer gecreëerd	B3: In en met de groep dragen wij zorg voor het ontwikkelen van de Persoonlijke competenties van een kind: • Er is aandacht voor leermomenten. Hierbij is taal en motorisch spel van jonge kinderen erg belangrijk. • Kinderen worden betrokken bij elkaars initiatieven en belangstelling. • Kinderen worden begeleid met het deelnemen aan groepsmomenten. • Kinderen die het nog moeilijk vinden om deel te nemen aan groepsmomenten worden wel gestimuleerd, maar niet gedwongen. • Kleine en grote groepsmomenten worden afgewisseld. • Kinderen krijgen een actief aandeel in de groepsmomenten en pedagogisch medewerkers spelen in op de initiatieven van de kinderen zelf.	C3: In en met de groep dragen wij zorg voor het ontwikkelen van de sociale competenties van een kind: • Leren omgaan met verschillen: oudste-jongste, de traagste-drukste kinderen in de groep etc. • Verwoorden van betekenisvolle, emotionele gebeurtenissen in de groep. • Initiatieven van kinderen worden gestimuleerd.	D3: In en met de groep dragen wij zorg voor het socialisatieproces van een kind: • De pedagogisch medewerkers geven de gelegenheid om in de groep de individuele ervaringen te delen door te vertellen, foto's te bekijken / ophangen, vieringen te doen. • De gebeurtenissen in en buiten de groep samen te bespreken en te delen. • Er zijn groepsregels en afspraken.

"De Kinderruimte"

Wettelijk kader →	A. Emotionele veiligheid	B. Persoonlijke competentie	C. Sociale competentie	D. Eigen maken van normen en waarden, cultuur
Pedagogische inzet ↓				
4. Activiteiten	A4: Bij het organiseren en aanbieden van activiteiten kiezen wij voor een aanpak die de emotionele veiligheid van een kind waarborgt: • Er is een breed activiteiten aanbod, waarin aandacht is voor creativiteit, buitenspel, beweging, muziek, etc. • De activiteiten zijn afgestemd op de behoefte en leeftijd van de kinderen.	B4: Bij het organiseren en aanbieden van activiteiten kiezen wij voor een aanpak die de ontwikkeling van de persoonlijke competenties van een kind stimuleert: • Dagelijks worden er activiteiten gedaan bijv. muziek, cultuur, natuur, creatief. De activiteiten zijn veelzijdig en gevarieerd en stimuleren alle ontwikkelingsgebieden. • Een gezonde en actieve leefstijl wordt bevorderd door activiteiten te kiezen die uitlokken tot beweging. • Kinderparticipatie en zelfstandigheid worden bevorderd door de kinderen te betrekken bij de invulling van de activiteiten. Er wordt rekening gehouden met hun belangstelling en wensen. • Kinderen worden uitgedaagd tot zoveel, zo breed en zo divers mogelijke activiteiten.	C4: Bij het organiseren en aanbieden van activiteiten kiezen wij voor een aanpak die de ontwikkeling van de sociale competenties van een kind stimuleert: • Er is een duidelijke verdeling tussen groepsmomenten en momenten die kinderen individueel invullen. • Er is variatie in bezigheden in kleine groepjes en in de grote groep. • De pedagogisch medewerker stimuleert het delen, het wachten op en rekening houden met anderen. • Er is aandacht voor emoties in situaties van plezier, frustratie, conflict, boosheid en verdriet.	D4: Bij het organiseren en aanbieden van activiteiten kiezen wij voor een aanpak die de bijdrage levert aan het socialisatieproces van een kind; • De pedagogisch medewerkers stimuleren dat er tijdens activiteiten rekening gehouden wordt met elkaar, samen gedeeld wordt, elkaar helpt. • In de jaar activiteitenkalender wordt rekening gehouden met feesten. • De pedagogisch medewerker geeft woorden aan hetgeen kinderen meemaken, voelen en geeft daar betekenis aan.

Wettelijk kader →	A. Emotionele veiligheid	B. Persoonlijke competentie	C. Sociale competentie	D. Eigen maken van normen en waarden, cultuur
Pedagogische inzet ↓				
5. Spelmateriaal	A5: Wij gaan met het spelmateriaal om op een wijze die bijdraagt aan de emotionele veiligheid voor een kind: • Kinderen leren op een goede manier en respectvol met het spelmateriaal om te gaan. • Er is speelgoed wat aansluit bij de leeftijd en behoefte van uw kind en er is zorg voor begeleiding en stimulering in het omgaan met dit spelmateriaal.	B5: Wij gaan met het spelmateriaal om op een wijze die de ontwikkeling van de persoonlijke competenties van een kind stimuleert: • Er is gevarieerd spelmateriaal aanwezig en kinderen hebben de mogelijkheid om zelf te kiezen. • Er is veelzijdig spelmateriaal, dat is afgestemd op de leeftijd en ontwikkeling van de kinderen. • De ontwikkelingsgebieden komen terug in het spelmateriaal. • Kinderen leren hun eigen speelgoed op te ruimen op een vaste plek.	C5: Wij gaan met het spelmateriaal om op een wijze die de ontwikkeling van de sociale competenties van een kind stimuleert: • Er is spelmateriaal voor individueel en gezamenlijk spel. • Er is een aanbod dat aanzet tot het gezamenlijk ervaren van plezier.	D5: Wij gaan met het spelmateriaal om op een wijze die het socialisatieproces van een kind stimuleert: • We vinden het belangrijk dat kinderen respect hebben voor eigen en andermans spullen. • De kinderen worden gestimuleerd in het opruimen van de groep en de materialen waarmee ze gespeeld hebben. • Er zijn afspraken over het kiezen en omgang met spelmateriaal

2. Praktijk buitenschoolse opvang

Werkwijze buitenschoolse opvang bij kinderopvang de Kinderruimte

2.1. Groepsindeling en personeel

De buitenschoolse opvang van Kinderopvang de Kinderruimte is toegankelijk voor kinderen van 4 t/m 12 jaar. In de stamgroep verblijven maximaal 29 kinderen met minimaal 1 en maximaal 3 gediplomeerde pedagogisch professional(s). Bij een samengevoegde groep met het KDV is de groep maximaal 16 kinderen groot.

De punten uit het algemene gedeelte van dit pedagogisch beleidsplan gelden voor de kinderdagopvang en buitenschoolse opvang en zijn daar uitgebreid uitgewerkt. In de dagelijkse praktijk worden deze principes als volgt ingevuld. Vanwege de kleinschaligheid van Kinderopvang de Kinderruimte werken wij op sommige momenten met samengestelde groepen kinderen van 0 - 12 jaar. De werkwijze en uitgangspunten die wij hierbij hanteren zijn beschreven op bladzijde 8 van dit pedagogisch beleidsplan. Sommige activiteiten die worden georganiseerd gedurende de opvanguren zijn bedoeld voor een leeftijdsgroep van bijvoorbeeld 2,5 tot 6 jaar. Op die momenten kiezen wij bewust voor een combinatie tussen kinderen van het kinderdagverblijf en de buitenschoolse opvang met de jongste BSO - kinderen. Deze tijdelijk samengestelde groep wordt op dat moment gezien als een activiteit, waarbij de kinderen uit deze leeftijdscategorie op sommige momenten de stamgroep verlaten voor de activiteit en later ook weer terugkeren in de eigen stamgroep. Bij deze groepen dagopvang, samengesteld of niet, houden wij ons altijd aan de grondslag voor de beroepskracht-kind ratio gesteld in artikel 3, tweede en derde lid, van de Beleidsregels kwaliteit kinderopvang. De beroepskracht in al het voorgaande genoemd is een gediplomeerd pedagogisch professional.

De rekentool voor het bepalen van de beroepskracht-kind ratio is terug te vinden op **bladzijde 17** van dit pedagogisch beleidsplan. Vanwege de kleinschaligheid van de opvanglocaties zullen de groepen om logistieke redenen op sommige momenten niet in de vaste samenstelling draaien. Denk hierbij vooral aan vakantieperiodes, wanneer slechts een deel van de stamgroep aanwezig is. In deze gewijzigde samenstelling is de rust in de groep heel belangrijk en de beroepskracht-kind ratio blijft gewaarborgd. Opvang in deze vakantieperiodes geschiedt in overleg met de ouders. Indien er op een locatie maar 1 pedagogisch professional aanwezig is, wordt altijd zorg gedragen voor een beschikbare oproepkracht (tevens gediplomeerd pedagogisch professional) of andere volwassene die in geval van calamiteiten kan worden ingezet als achterwacht.

Het dienstrooster van het personeel bestaat, per dag, de volledige openingstijden ingedeeld in verschillende diensten. De diensten zijn afhankelijk van het aantal kinderen dat aanwezig is. Doorgaans zijn er de volgende diensten:

Eenden tijdens schoolweken

13.30-17.45/18.00 (bij 1, 2 en 3 beroepskrachten)
 13.30-17.30 (bij 1, 2 en 3 beroepskrachten)
 13.30-18.30 (bij 1, 2 en 3 beroepskrachten)

Eenden tijdens vakantieweken

07.30-17.00 (bij 2 en 3 beroepskrachten)
 08.00-17.30 (bij 1, 2 en 3 beroepskrachten)
 08.15-17.45 (bij 1, 2 en 3 beroepskrachten)
 08.30-18.00 (bij 1, 2 en 3 beroepskrachten)
 09.00-18.30 (bij 2 en 3 beroepskrachten)

2.2. Soorten opvang, schoolweken pakketten en het brengen en halen

De openingstijden van de buitenschoolse opvang worden afgestemd op de lestijden van de scholen. Kinderopvang de Kinderruimte is geopend van 07.30 - 18.30 uur. De BSO is tijdens schoolweken geopend van 11.30 tot 18.30 en tijdens vakanties en studiedagen van 07.30 tot 18.30 uur.

Op de breng- en haalmomenten wordt belangrijke en leuke informatie over uw kind door de pedagogisch professional en de ouders uitgewisseld. Vaak is dit een druk en hectisch moment, schroomt u toch niet om ons aan te spreken, we staan u graag te woord en verwijzen u zo nodig naar een collega die uw kind in de groep heeft gehad. Dit is logistiek niet altijd mogelijk. Wij zorgen dan voor een goede overdracht naar een collega, zodat het voor de ouders nog steeds duidelijk is hoe de dag is verlopen. Het Bitcare programma waar elke ouder op, ieder gewenst moment, kan inloggen, wordt door ons zorgvuldig bijgehouden zodat op uw werk of thuis alles nog eens op uw gemak kunt nalezen

Bij de BSO bieden we opvang aan op verschillende dagdelen. Ook is het mogelijk om een schoolwekenpakket af te nemen. Wij bieden 52 weken en 40 weken. Wij informeren u graag persoonlijk over de diverse mogelijkheden bijvoorbeeld tijdens het kennismaken.

Tijdens de vakantieopvang bij de BSO gelden de volgende breng- en haaltijden

Brengen van kinderen: maandag t/m vrijdag tussen 07.30 en 09.30 uur

Ophalen van kinderen: maandag t/m vrijdag tussen 16.30 en 18.30 uur

2.3. Spelen met vriendjes

In overleg met de leiding mag incidenteel een vriendje of vriendinnetje meekomen naar de BSO. Voorwaarde is wel, dat de bezetting het toelaat en dat hiervoor toestemming is gegeven door de ouders/verzorgers van het vriendje of vriendinnetje. Kinderen die geen contract hebben met Kinderopvang de Kinderruimte vallen niet onder de aansprakelijkheidsverzekering en ongevallenverzekering tijdens opvang op onze locatie.

2.4. Eten en drinken

In het dagritme is een aantal vaste activiteiten opgenomen, zoals het drinken en eten aan tafel. Er wordt met elkaar als stamgroep gegeten en gedronken. Afhankelijk van de leeftijd van de kinderen, de groepscohesie en de gemoedsrust van de kinderen wordt hier soms van afgeweken in het belang van de groep. Gezamenlijk eten heeft meerdere functies. Behalve dat eten en drinken goed voor de ontwikkeling van het kind is, heeft het ook een sociale functie, een sfeerfunctie en een moment van rust. Bij de opvang is water, thee, fruit, crackers, rijstwafels (naar wens belegd met o.a. kipfilet, pindakaas, jam, hummus, sandwichspread enz) en soms ontbijtkoek beschikbaar. Aan tafel besteden we aandacht aan het niet knoeien met eten en blijven zitten tijdens het eten. Uiteraard nemen we bij het eten en drinken de hygiëne in acht. Tijdens warme zomerdagen worden de kinderen extra gestimuleerd voldoende te drinken.

Ouders zijn verantwoordelijk om de buitenschoolse opvang op de hoogte te stellen van bijzonderheden en wensen rondom de voeding van het kind. Bijzonderheden zoals een allergie, dieet of wensen vanuit een geloofsovertuiging worden tijdens het intakegesprek op het "kindgegevensformulier" genoteerd. De pedagogisch professional proberen een alternatief voedingsmiddel te geven (zoals een rijstwafel) als dit eenvoudig door de pedagogisch professional kan worden aangeschaft. Als dit niet mogelijk is en ook voor traktaties bij festiviteiten, zorgen de ouders voor een alternatieve voeding. Op elke groep moet bij alle pedagogisch professional bekend zijn wat een kind niet mag eten of drinken plus de eventuele vervangingsmogelijkheden.

Bij kans op een heftige allergische reactie van het kind op een voedingsmiddel, geven de ouders op het kindgegevensformulier aan hoe te handelen in een dergelijke situatie.

De voedingsmiddelen worden zelf gehaald bij de supermarkt of besteld. De pedagogische professional zet een datum op elk product dat wordt geopend. Voedingsmiddelen die gekoeld moeten worden of aan bederf onderhevig zijn, worden bewaard in een koelkast. Andere voedingsmiddelen, zoals als crackers en broodbeleg worden in afgesloten trommels of kasten bewaard.

2.5. Spelen en activiteiten

De volgende basisprincipes worden gehanteerd tijdens spelen en activiteiten:

→ Wij gaan met het spelmateriaal om op een wijze die bijdraagt aan de emotionele veiligheid van een kind.

Bij de BSO is ruim voldoende spelmateriaal voor alle leeftijdsgroepen aanwezig. Het materiaal is voor een deel zo opgesteld dat kinderen de mogelijkheid hebben zelf te kiezen en ook zelfstandig te gebruiken. De groepspedagogisch professional stimuleert, helpt en adviseert uw kind bij het kiezen van nieuw, spannend en/of uitdagend materiaal. De groepspedagogisch professional weet waarin uw kind goed is, wat hij leuk vindt, wat zijn/haar mogelijkheden zijn en de uitdagingen liggen.

→ Wij gaan met het spelmateriaal om op een wijze die de ontwikkeling van de persoonlijke competenties van een kind stimuleert.

Het spelmateriaal past bij leeftijd, ontwikkelingsfase, fysieke en geestelijke mogelijkheden van een kind. Het materiaal maakt emoties los van plezier, pret, verassing, verwondering, ongeduld of teleurstelling. De wijze waarop de groepspedagogisch professional het spelmateriaal aanbiedt, biedt kansen voor individuele leermomenten, zelfoverwinning, zelfstandigheid en zelfredzaamheid.

→ Wij gaan met het spelmateriaal om op een wijze die de ontwikkeling van de sociale competenties van een kind stimuleert.

Het spelaanbod sluit aan bij de wens om zowel individueel als gezamenlijk spel aan te bieden. Het spelmateriaal is uitdagend, grensverleggend en ontwikkelingsgericht, houdt rekening met de diversiteit in leeftijd, sekse, sociale en culturele achtergrond.

→ **Wij gaan met het spelmateriaal om op een wijze die het socialisatieproces van een kind stimuleert.**

Spelmateriaal biedt de mogelijkheid om rollen uit het alledaagse leven te oefenen: keukenspullen, Poppenbedjes of wagens, verkleedkleden, koffertjes en tassen enz.

→ **Bij het organiseren en aanbieden van activiteiten kiezen wij voor een aanpak die de emotionele veiligheid van een kind waarborgt.**

De structuur van een opvang dag ligt vast: vaste activiteiten op vaste momenten bieden uw kind zekerheid en structuur. Ook vaste rituelen zijn hier onderdeel van zoals bij de maaltijd, een liedje, het slapen gaan, een verjaardag vieren of een nieuwe groepsgenoot welkom heten. Daarnaast biedt het programma ruimte voor het kiezen van eigen activiteiten en het of wel/niet meedoen met de groep. De pedagogisch professional biedt uw kind steun bij activiteiten door:

- actief optreden, passief bewaken, voelbare aanwezigheid
- uitdagen en stimuleren tot grensverkenning
- troosten, helpen, bevestigen
- sensitieve houding
- alertheid op houdingen die het spel stoppen/stagneren door onvermogen of hinder

→ **Bij het organiseren en aanbieden van activiteiten kiezen wij voor een aanpak die de ontwikkeling van de persoonlijke competenties van een kind stimuleert.**

De groeps pedagogisch professional laat ruimte aan het kind voor eigen initiatief en eigen ideeën met betrekking tot het aangaan en uitvoeren van een activiteit. Hierbij worden kansen geboden voor het ontdekken van eigen persoonlijkheidskenmerken zoals zelfvertrouwen, initiatief en interesse maar ook voor zelfoverwinning en zelfredzaamheid.

→ **Bij het organiseren en aanbieden van activiteiten kiezen wij voor een aanpak die de ontwikkeling van de sociale competenties van een kind stimuleert.**

In de groep is een duidelijke en vaste verdeling tussen groepsmomenten en momenten die kinderen individueel invullen. Daarnaast worden activiteiten met de hele groep afgewisseld met activiteiten in kleine, wisselende groepen. De sociale inhoud van het spel wordt gestimuleerd door samen spelen, praten, luisteren, plezier hebben, delen, wachten op elkaar, rekening houden met elkaar.

→ **Bij het organiseren en aanbieden van activiteiten kiezen wij voor een aanpak die een bijdrage levert aan het socialisatieproces van een kind.**

Door middel van afspraken die stimuleren dat iedereen tijdens activiteiten rekening houdt met elkaar, samen delen en elkaar helpen kan solidariteit ontstaan. In de activiteitenplanning wordt aandacht besteed aan culturele en religieuze vieringen en rituelen.

Het doel van het aanbieden van activiteiten is om bezig te zijn maar ook om kennis te maken met allerlei materialen en sport en spel. De uitdaging zit in de variatie van het aanbod. Het ritme van de seizoenen en de feesten van het jaar krijgen (Pasen, Sinterklaas, Kerst) daarin ook aandacht. Bij mooi weer wordt zoveel mogelijk buiten gespeeld. Onze locaties beschikt over een buitenspeelsterrein welke uitdaging en mogelijkheden biedt voor een fijne buitenactiviteit. Sommige cursussen/activiteiten worden in samenwerking met externe aanbieders opgezet, hiervoor worden soms kosten in rekening gebracht en ieder kind kan zich hiervoor opgeven. Uiteraard worden hierbij de wettelijke regels betreffende het beroepskracht-kind ratio aangehouden. De aanwezigheid van extra kinderen mag de aandacht die de pedagogisch professional heeft voor de bso- kinderen niet nadelig beïnvloeden.

De volgende activiteiten bieden wij regelmatig aan:

- Knutselen: plakken, verven, kleuren, tekenen, kleien, figuurzagen, timmeren.
- Koken en bakken: koekjes, pannenkoeken, wentelteefjes, tosti, broodjes bakken, soep maken.
- Diversen: spelletjes, vrij spelen buiten en binnen.

Ook bij de BSO wordt voorgelezen, voorlezen: Lezen is goed voor de ontwikkeling van een kind. Per groep wordt gekeken of en hoe vaak er behoefte is aan voorlezen.

2.6. Uitstapjes

Wij streven ernaar de zelfstandigheid van kinderen te stimuleren. Ouder wordende kinderen krijgen steeds meer de behoefte zelfstandig zaken te gaan ondernemen. Het maken van uitstapjes buiten het terrein van de opvang behoort dan ook tot de mogelijkheden. Zo blijft de BSO ook voor de oudere kinderen aantrekkelijk.

Er wordt voor een uitstapje altijd toestemming van de ouders gevraagd. Bij uitstapjes naar bijvoorbeeld de speeltuin, dierentuin, sportvereniging, etc. wordt in sommige gevallen een bijdrage van alle kinderen gevraagd. Aangezien het maken van uitstapjes ook een zeker risico met zich meebrengt, zijn voorwaarden opgesteld waaraan deze uitstapjes moeten voldoen. Het informeren en toestemming verkrijgen van de ouders en het samen met het kind, ouder(s) en groepsleiding maken van individuele afspraken krijgt hierbij de aandacht. Ouders kunnen erop vertrouwen dat uitstapjes op een verantwoorde wijze plaatsvinden. Oudere kinderen hebben de behoefte om buiten het terrein te spelen of zelfstandig naar huis te gaan. Met een formulier waarin de ouders toestemming geven is dit toegestaan.

2.7. Belonen en corrigeren

Binnen de kinderopvang worden kinderen op een positieve wijze benaderd en wordt door middel van positieve aandacht het gewenste gedrag gestimuleerd. Door de groepssituatie waarin kinderen meestal op vanzelfsprekende wijze meedoen met de groep is het corrigeren van kinderen veel minder een item dan in een thuissituatie. Wanneer een kind toch negatief gedrag vertoont, wordt gekeken naar het individuele kind en nagegaan wat de oorzaak van het gedrag zou kunnen zijn (niet lekker in zijn vel, verveling, onzekerheid, wijziging in de thuissituatie, ontwikkelingsproblematiek). De pedagogisch professional kunnen op deze manier misschien de oorzaak van het gedrag wegnemen of hier rekening mee houden.

2.8. Samen opvoeden

Wij bieden de kinderen verzorging, aandacht en begeleiding in een omgeving met gediplomeerde pedagogisch professionals. Hierdoor delen wij in de opvoeding met de ouders. De ouders zijn primair verantwoordelijk voor de opvoeding van hun kind. Afstemming met de ouders over de opvoeding van hun kind is een belangrijke basisvoorwaarde voor goede kinderopvang. Soms kan naar aanleiding van observaties blijken dat de opvang moet worden aangepast. Wij doen dit graag in overleg met de ouders. Wanneer een kind na een waarschuwing negatief gedrag blijft vertonen, zal de pedagogische professional het kind op ooghoogte (gehurkt) op rustige, duidelijke wijze aan spreken en het daarbij ook aan kijken. Bij herhaling kan het kind zo nodig voor korte duur op een bepaalde plek neergezet worden om hem/haar even uit de bestaande situatie te halen. Er wordt zo kort mogelijk aandacht besteed aan het negatieve gedrag en het kind wordt eventueel afgeleid om te voorkomen dat het op deze manier steeds negatieve aandacht krijgt. Tegelijkertijd wordt positief gedrag (door complimenten) gestimuleerd. Wij vinden het belangrijk om ouders een terugkoppeling te geven over het gedrag van het kind. Van kinderen die de BSO bezoeken, wordt uitgegaan dat zij zindelijk zijn en dat zij op correcte wijze van het toilet gebruik weten te maken. Een ongelukje kan echter altijd gebeuren en daar zal door de pedagogisch professional op gepaste wijze mee omgegaan worden. Indien een kind extra aandacht nodig heeft op het gebied van bijvoorbeeld zindelijkheid, zullen wij in overleg met de ouders/verzorgers hier afspraken over maken.

2.9. Ophalen uit school/ophalen bij de BSO

Wij vinden het belangrijk om de kinderen zelf uit school te halen. Een vertrouwd gezicht bij het ophalen uit school, geeft kinderen een vertrouwd en prettig gevoel. Wij halen de kinderen bij voorkeur lopend of met de bakfiets op. We hebben ook een auto om de kinderen van school op te halen. De grote kinderen kunnen in overleg met ons en ouders zelf (mee) fietsen naar de BSO. Dit geldt, voor kinderen vanaf 8 jaar/groep 5.

Uw kind ophalen bij de BSO kunt u op schooldagen, in tegenstelling tot de dagopvang, op elk gewenst moment. Houdt u er dan rekening mee dat uw kind dan misschien nog met een activiteit bezig is die hij of zij graag wil afmaken of dat we op uitstapje zijn. Vaak worden er meerdere kinderen tegelijk opgehaald waardoor het druk kan zijn bij het ophalen. Schroom niet om dan toch een pedagogisch professional aan te spreken voor een overdracht. Wij zullen uw kind nooit, zonder overleg met de ouders, aan iemand anders meegeven.

2.10. Ruilen van dagen, extra dagen of studiedagen

Indien uw kind een studiedag van school heeft, kunt u indien gewenst extra opvang aanvragen. Wij vragen u deze extra uren/dagen tijdig aan te vragen om teleurstellingen te voorkomen. Deze uren worden apart op de factuur vermeld. Bij het afnemen van een extra dag(deel) of een ruiling wordt altijd rekening gehouden met de beroepskracht-kind ratio. Wij verwijzen hiervoor naar het Protocol vakantie, ruilen en extra dagen voor de dagopvang en BSO.

2.11. Mogelijke dagindeling schoolweek bij BSO de Kinderruimte

Bij onze buitenschoolse opvang vinden we het belangrijk dat kinderen vrij kunnen doen wat ze willen. Er worden verschillende activiteiten aangeboden waar kinderen vrijblijvend aan mee kunnen doen. Daarnaast is er ruimte voor de kinderen om zelf te spelen. Het is niet nodig en zelfs niet gewenst om kinderen

tijdens hun verblijf op de BSO voortdurend bezig te houden. Tijdens schooldagen zijn de kinderen vaak moe. Ze zijn nog vol van indrukken opgedaan op school. We vinden het belangrijk dat deze kinderen buiten school niets meer 'moeten'. We streven naar een gezellige huiskamersfeer.

Onderstaand een voorbeeld van een middag op de BSO

14.00	De eerste groep kinderen wordt opgehaald.
14.30	De tweede groep kinderen wordt opgehaald.
15.15	De derde groep kinderen wordt opgehaald.
15.45	De kinderen eten en drinken iets in de stamgroep. Tijdens het eten en drinken nodigen we kinderen uit om te vertellen over de schooldag. Hierna mogen de kinderen uit de aangeboden activiteiten iets kiezen.
16.00	Buiten spelen, knutselen, spelletjes, activiteiten vrij spel. Elke middag worden diverse activiteiten aangeboden.
17.00	Samen met de kinderen wordt er opgeruimd waar ze niet meer mee spelen.
17.30	De eerste kinderen worden opgehaald. Er is tijd voor een overdracht met de ouders over hoe de middag is geweest.
18.30	Alle kinderen zijn opgehaald

2.12. Mogelijke dagindeling tijdens studiedagen en vakanties bij BSO de Kinderruimte

07.30 - 09.30	Kinderen worden gebracht. Rustige activiteiten binnen.
08.30 - 09.30	Vrije activiteiten: buiten spelen, knutselen, verven, een spelletje spelen.
09.30 - 10.00	De kinderen eten fruit en drinken iets in de stamgroep. Hier wordt ook verteld wat ze die dag kunnen doen.
10.00	In de ochtend worden er diverse activiteiten georganiseerd waar de kinderen, als ze dat willen, aan mee kunnen doen. De activiteiten variëren en passen bij het seizoen. Er worden activiteiten aangeboden op het gebied van: knutselen, spel, koken etc. Daarnaast worden er soms ook uitstapjes gemaakt. Deze uitstapjes worden vooraf met de ouders gecommuniceerd.
12.00	We lunchen gezamenlijk aan tafel. De lunch wordt vaak met de kinderen voorbereid.
13.00	Tijd voor een rustig chill momentje.
14.00	In de middag zijn er ook diverse activiteiten of uitstapjes
15.00/15.30	Tussendoortje, fruit, groente en/of een cracker of koekje
17.00	Samen met de kinderen wordt er opgeruimd waar ze niet meer mee spelen.
17.30	De eerste kinderen worden opgehaald. Er is tijd voor een overdracht met de ouders over hoe de middag is geweest.
18.30	Alle kinderen zijn opgehaald.

2.13. Observatie en overdracht (Mentor)

Een keer per jaar schijft de pedagogisch professional een observatie. Als ouders de wens hebben kunnen ze een 10 minuten gesprek aanvragen. De observatie staat ook in Bitcare onder documenten. Het uitgangspunt van deze observatie is niet het opsporen van problemen, maar het doel van deze observaties is het meten van het welbevinden van uw kind binnen de groep. In geval van zorgen om uw kind kan hetzelfde instrument gehanteerd worden om een objectief beeld te krijgen van de (mogelijke) problematiek. Voor een extra observatie, buiten de gebruikelijke observaties, wordt toestemming gevraagd aan de ouders.

Elk jaar bij de verjaardag van het kind wordt er een 10 minuten gesprek aangeboden (niet verplicht). Hiervan wordt een verslag gemaakt dat wordt bewaard door de Kinderruimte in Bitcare. Als er behoefte is aan een extra gesprek en/of observatie kunnen ouders hierom vragen. Indien gewenst kunnen wij ook een overdracht van gegevens naar school verzorgen.